

Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2012

CIDI komt op voor het recht van Joden op een veilig leven - HIER en in Israel

Elise Friedmann - Guy Muller - Den Haag, mei 2013

CIDI - Centrum Informatie en Documentatie Israel

Postbus 11646 - 2502 AP Den Haag - 070-3646862 - www.cidi.nl - cidi@cidi.nl - [@cidi_nieuws](https://twitter.com/cidi_nieuws)

Samenvatting

- CIDI registreerde **114** antisemitische incidenten in 2012, tegen 113 in 2011.
- Het totaal aantal incidenten is nog steeds niet gedaald naar het niveau van voor 2009, toen de Israelische actie voor een piek zorgde.
- Fysiek geweld en bedreiging stegen samen met 2 incidenten, van 4 naar 6.
- Scheldpartijen en lastig vallen is gehalveerd ten opzichte van 2011, het aantal incidenten daalde van 28 in 2011, naar 14 incidenten in 2012.
- Het aantal vernielingen en bekladdingen van zowel Joodse als overige doelen zijn afgenomen van 22 incidenten in 2011 naar 14 in 2012.
- Alle soorten 'Real Life'-incidenten daalden van 55 in 2011 naar 35. Hiermee wordt het niveau van 2010, 34 incidenten, benaderd.
- Incidenten met bekenden (buren, collega's, medeleerlingen) daalden van 24 in 2011 naar 16 in 2012.
- Schriftelijke uitingen zijn ten opzichte van 2011 verdubbeld van 22, naar 44 uitlatingen in 2012. Deze stijging is deels veroorzaakt door de controverses rond Dodenherdenking.
- Het aantal incidenten in de categorie sport nam dit jaar toe van 5 naar 13 incidenten in 2012.
- De stijging in de categorie sport verklaart grotendeels de toename van het aantal incidenten in het maatschappelijk domein (sport, media, boeken, muziek etc.) Dit aantal incidenten steeg met zeven, van 12 in 2011 naar 19 in 2012. De toename van het aantal sportmeldingen kan een gevolg zijn van de grotere aandacht voor incidenten rond voetbal.

Inleiding

CIDI publiceert sinds 1983 jaarlijks een overzicht van antisemitische incidenten in Nederland. In dit rapport wordt antisemitisme gedefinieerd als: *Joden anders behandelen dan andere mensen, en met name je vijandig opstellen jegens Joden op grond van vooroordelen*. Antisemitische incidenten betreffen gebeurtenissen ingegeven door een vooroordeel of haat ten opzichte van de Joodse identiteit van het slachtoffer. Deze monitor hanteert een doorzichtig en consistent registratiesysteem en geeft daardoor een overzicht van de ontwikkelingen van het antisemitisme in Nederland door de jaren heen. De rapportage is niet alleen belangrijk om aan te geven in hoeverre het aantal incidenten is toe- dan wel afgenomen, maar laat ook zien op welke punten er beleid ontwikkeld dient te worden.

De gerapporteerde incidenten zijn gemeld bij CIDI of een van de twee grote antidiscriminatiebureaus, dat in Amsterdam of Radar in de omgeving Rotterdam. Bij meldingen bij die laatste twee bureaus worden doublures zorgvuldig voorkomen. Ook hierbij telt CIDI elk incident slechts eenmaal, ongeacht het aantal meldingen hierover.

In 2012 heeft CIDI **114** incidenten geregistreerd. Dit is er 1 meer dan in 2011. Voor het eerst na twee jaar is het aantal bij CIDI gemelde antisemitische incidenten niet gedaald.

In 2012 vinden er twee korte Israelische acties plaats waaronder 'Pillar of Defense,' van 14 tot 22 november. Beiden acties hebben in Nederland nauwelijks invloed op het aantal incidenten dat CIDI in deze periodes registreert. Dit in tegenstelling tot de operatie 'Cast Lead', die van 27 december 2008 tot 23 januari 2009 duurde. Tijdens deze actie registreerde CIDI in één maand tijd 98 incidenten. Mogelijk verklaart de duur van Israelische acties de invloed op een tijdelijke toename van het aantal incidenten. Hoe langer een operatie duurt (een aantal weken) des te groter de kans dat het aantal incidenten toeneemt, zoals in 2008-2009. Als een operatie niet lang duurt (ongeveer één week), lijkt de kans op een tijdelijke toename van het aantal incidenten kleiner.

EUROPA

Hoewel het aantal antisemitische incidenten in Nederland niet echt steeg, geldt dit niet voor andere Europese landen. In Frankrijk is het aantal incidenten significant gestegen van 389 incidenten in 2011 naar 614 in 2012. Dodelijke slachtoffers vielen er tijdens een aanval op de Joodse school Ozar Hatorah in Toulouse op 19 maart. Vier personen, onder wie drie kinderen, werden dit jaar in Frankrijk vermoord. Op 19 september werden er rond lunchtijd handgranaten gegooid in een koshere supermarkt in Sarcelles; hierbij vielen geen dodelijke slachtoffers.

De Franse antisemitismewaakhond SPCJ stelt dat de toename van incidenten dit jaar niet veroorzaakt is door de internationale politiek rond Israel, maar door extreem geweld in eigen land. De aanvallen op een school in Toulouse en een supermarkt in Sarcelles waren op hun beurt de aanleiding voor een toename in antisemitische incidenten: in de tien dagen na de aanval op de school vonden er 90 incidenten plaats. Ook waren er 28 incidenten in de acht dagen nadat de ontmanteling bekend werd van de terroristische cel die verantwoordelijk was voor de aanslag op de koshere supermarkt. Grote incidenten lokken kennelijk nieuwe incidenten uit.

In het Verenigd Koninkrijk registreerde de Community Security Trust (CST) 640 antisemitische incidenten, een stijging van 5% ten opzichte van vorig jaar. Tijdens de Israelische actie in november werd een piek van 82 antisemitische incidenten geregistreerd. Grote antisemitische aanslagen, zoals de aanval op de Joodse school in Toulouse, vielen ook in Engeland samen met een piek: 75 incidenten.

In België is het aantal incidenten in 2012 gestegen naar 88, stelt Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Bestrijding Racisme, ten opzichte van 62 (of volgens andere bronnen 65) in 2011.

Stijgingen en dalingen in antisemitisme hangen onder normale omstandigheden veelal samen met lokale omstandigheden. Het antisemitisme in verschillende Europese landen kent een zelfstandige ontwikkeling, die sterk kan verschillen van de ontwikkeling in omliggende landen. Alleen na grote acties van Israël is in bijna alle landen een stijging van het aantal antisemitische incidenten waar te nemen. Of en hoe snel het aantal incidenten na zo'n piek weer daalt, verschilt per land.

Extreem rechts

Behalve het aantal antisemitische incidenten lijken extreemrechtse politieke partijen en groeperingen in Europa bezig aan een opmars. In Hongarije heeft de leider van Jobbik, een politieke partij die door verschillende wetenschappers getypeerd wordt als fascistisch en antisemitisch, in november 2012 voorgesteld om een lijst te maken van prominente Joden, om 'de nationale veiligheid van Hongarije te beschermen'.

In Griekenland zit de Gouden Dageraad met 18 zetels in het parlement. Leden van deze extreemrechtse partij hebben in het parlement Holocaustontkennende opmerkingen gemaakt en geciteerd uit de *Protocollen van de Wijzen van Sion*, een antisemitische vervalsing. De partij, die alle immigranten het land uit wil zetten, beschikt over een knokploeg die op straat geweld tegen allochtonen gebruikt. Tot slot hebben in de Griekse kranten Eleftheri Ora, Stochos en Chryssi Avghi artikelen gestaan die de financiële crisis in verband brengen met Joden en zionisten.

Svoboda ('vrijheid') is een extreemrechtse en antisemitische partij in de Oekraïne, met ongeveer 10% van de zetels in het parlement. Oleg Tiagnybok, een leider van de partij, heeft in 2004 gezegd dat 'een Joods-Russische maffia de Oekraïne controleert', en tijdens een demonstratie in 2012 georganiseerd door Svoboda zijn antisemitische uitingen gedaan. Verder heeft de partij campagne gevoerd tegen de jaarlijkse pelgrimstocht van Joden naar het graf van Rabbijn Nachman, die begraven is in Uman.

Volgens het rapport *Antisemitism Worldwide 2012* van de European Jewish Congress is er een correlatie tussen de groei van extreemrechtse partijen (in Hongarije en Oekraïne) en het aantal antisemitische incidenten. In een rapport van de AIVD uit juli 2011 staat dat extreemrechtse groepen in Nederland zich niet alleen richten tegen 'islamisering', maar 'Joden als grootse vijand' beschouwen.

BETROUWBAARHEID EN ONDERRAPPORTAGE

Dat lang niet alle antisemitische incidenten gemeld worden, is duidelijk te merken uit geluiden binnen de Joodse gemeenschap. Het is echter zeer lastig (zo niet onmogelijk) na te gaan welk percentage mensen antisemitische incidenten meemaken en deze niet bij CIDI of een andere instantie melden. Bovendien is het de vraag of het percentage niet-melders door de jaren heen gelijk blijft, of jaarlijks verandert. Hoewel CIDI signalen krijgt dat veel mensen meldingsmoe zijn - bijvoorbeeld doordat iemand in een tweet laat weten dat hij is uitgescholden, maar dat hij dit niet gaat melden -, ontbreekt het per definitie aan harde cijfers over de niet gemelde incidenten. Meldingsmoeheid speelt een verhullende rol in het aantal incidenten. Hierdoor vormt het aantal getelde antisemitische incidenten een onvolledig beeld. Deze moeheid is overigens niet verbazingwekkend, omdat een klein groepje 'herkenbaar Joodse' mensen een buitenproportioneel aantal incidenten over zich heen krijgt, en zelden ervaart dat aangiftes bij de politie resultaat hebben.

Daarnaast blijkt uit onderzoek van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) onder Nederlandse Joden dat in 2000 78 % van de Joden dacht dat er in Nederland enigszins of in aanzienlijke mate sprake was van antisemitisme. In 2010 was dit percentage gegroeid naar 87%. In 2000 gaf 41 procent van de onderzochten aan zelf antisemitisme ervaren te hebben; in 2010 was dat 48 procent. De helft had het gevoel in die tien tussenliggende jaren kwetsbaarder te zijn geworden.

In 2000 registreerde CIDI 57¹ antisemitische incidenten, ten opzichte van 124 in 2010. Het aantal gemelde incidenten is in diezelfde tijd dus veel meer gestegen - ruim verdubbeld - dan het gevoel van onveiligheid en de ervaren mate van antisemitisme in Nederland. Dit kan duiden op drie zaken:

1. de stijging van het gevoel van onveiligheid heeft te maken met een toename in het aantal incidenten; of
2. het gevoel van onveiligheid heeft te maken met algemene maatschappelijk fenomenen en sfeer, zoals de opkomst van anti-immigratiepartijen en de toon van de maatschappelijke discussie over koshere slacht en jongensbesnijdenis; of
3. een combinatie van beide factoren (toename incidenten én sfeer).

Bovendien is de CIDI-monitor door de jaren heen bekender geworden en naarmate meer mensen weten van de mogelijkheid incidenten bij CIDI te melden, stijgt ook het aantal meldingen - los van eventuele werkelijke stijgingen.

Voor de relatie tussen het gevoel van veiligheid en het al dan niet stijgen van het aantal gemelde incidenten, is het van belang te vermelden dat het aantal incidenten *niet* gelijk is aan het aantal gebeurtenissen. ***Eén incident kan bestaan uit meerdere voorvallen tegen één persoon: al deze gebeurtenissen samen telt CIDI als één incident. Hetzelfde geldt voor antisemitische haatmails of -tweets die CIDI registreert: uitingen van één persoon tegen meerdere personen tegelijk, of van meerdere personen tegen één persoon, worden als één incident geteld. Twee voorbeelden ter verduidelijking: een 'veelmailer' (één persoon) die meerdere mensen lastig valt met antisemitische e-mails, wordt als één incident gerekend. De ervaringen van een persoon die een keppel draagt en gedurende het jaar vele malen door verschillende personen wordt uitgescholden, worden ook als één incident gerekend.***

Een voordeel van deze manier te van tellen is, dat men onrealistische stijgingen of dalingen voorkomt. Eén 'veelmailer' kan niet in zijn eentje het aantal antisemitische incidenten in een jaar omhoog jagen en daarmee een scheef beeld creëren van de realiteit, want zijn hele productie wordt als één incident geteld.

Een nadeel is echter dat alle antisemitische voorvallen waarmee één persoon in een jaar wordt geconfronteerd, altijd slechts als één incident worden geteld - of dat er nu 10 of 30 zijn. Het is daardoor mogelijk dat het aantal gebeurtenissen tegen deze persoon in een bepaald jaar sterk stijgt en dat hierdoor zijn gevoel van onveiligheid (terecht) stijgt - zonder dat dit valt af te meten aan een toename van het aantal incidenten.

Deze vorm van tellen hanteert CIDI overigens al sinds het aantal antisemitische incidenten wordt bijgehouden, en kan dus geen verklaring zijn voor een stijging of daling van het aantal incidenten. Daarnaast ontvangt CIDI jaarlijks een aantal meldingen over zaken die op de grens van wel/niet antisemitisch vallen of waarover onvoldoende informatie bekend is. ***Bij twijfel over het 'antisemitische gehalte' van een incident wordt het niet opgenomen in de monitor.*** Ook dit gebeurt sinds CIDI het aantal antisemitische incidenten bijhoudt en kan dus geen verklaring zijn voor een toename of afname van het aantal incidenten.

Uit dit alles moge duidelijk zijn dat de cijfers in deze monitor geen statistisch betrouwbaar beeld kunnen geven van het werkelijke aantal antisemitische incidenten in Nederland in 2012. Zij kunnen wel dienen als een waardevolle graadmeter voor trends, en aanwijzingen bieden voor de ontwikkelingen.

---

¹ dit is slechts een gedeeltelijke telling, waarin sommige categorieën incidenten buiten beschouwing blijven.

CIDI begint in juni 2013 een brede campagne om het probleem van meldingsmoeheid tegen te gaan onder mensen die met antisemitisme in aanraking kunnen komen. CIDI doet dit in samenwerking met stichting Bij Leven en Welzijn.

OPVALLENDE KWESTIES

SCHOLEN

Antisemitische vooroordelen op scholen blijken anno 2012 nog springlevend. "Holocausteducatie in de huidige verschijningsvorm heeft geen einde kunnen maken aan antisemitische stereotypes en vooroordelen," concludeert Lisa Nederveen uit een onderzoek bestaande uit interviews met experts en leraren en tien panelgesprekken met scholieren van acht Amsterdamse middelbare scholen, variërend van VMBO tot VWO en gespreid over de hele stad. Verder komt in het onderzoeksrapport naar voren dat '... "jood" een algemeen scheldwoord is op school en dat er Jodenmoppen gemaakt worden bij lessen over de Holocaust.' De leerlingen zeiden wel dat dit geen teken was van Jodenhaat. "Ook bleek tijdens alle panelgesprekken dat het oude antisemitische stereotype van de 'rijke jood met hoge maatschappelijke functies' nog springlevend was".

CIDI heeft er bij de minister van onderwijs op aangedrongen om landelijk onderzoek te doen naar antisemitische vooroordelen onder middelbare scholieren.

Vooroordelen zijn uiteraard niet beperkt tot middelbare scholieren. De Islamitische Studentenvereniging Amsterdam (ISA) nodigde in 2012 Sheik Al-Haddad uit voor een symposium in de Vrije Universiteit, dat op aandringen van CIDI werd afgezegd. De sheik heeft in het verleden rabiaat antisemitische uitspraken gedaan. Uiteindelijk kreeg de sheik alsnog een podium in De Balie te Amsterdam. Hij heeft hier een groep studenten een hele dag toegesproken. Het blijkt dus dat ook onder hoogopgeleide studenten aanhang is voor een imam met dit soort ideeën en dat hij zonder veel merkbare weerstand te wekken anti-democratische retoriek kan bezigen, bijvoorbeeld over het stenigen van vrouwen.

BEVEILIGING

Het is de taak van de overheid om haar burgers te beschermen. In Amersfoort echter is één persoon zo vaak slachtoffer van antisemitische incidenten, dat er een beveiligingscamera dient te worden opgehangen om zijn veiligheid te waarborgen.

De Joodse gemeenschap draagt zelf op voor het grootste deel van de kosten voor de beveiliging van Joodse gebouwen, scholen en synagogen. Jaarlijks brengt de gemeenschap ongeveer € 800.000 op voor de beveiliging van de gemeenschap.

HERDENKINGEN

Tijdens de **nationale 4-mei dodenherdenking** op de Dam in Amsterdam was het Nationaal Comité 4 en 5 mei van plan om Auke de Leeuw een gedicht te laten voordragen over zijn oudoom, die tijdens de Tweede Wereldoorlog voor de Waffen SS had gevochten en daarbij om het leven kwam.

In **Geffen** waren er plannen voor een 'verzoeningsmonument' bestaande uit drie zuilen, waarop de namen van een vermoorde Joodse familie, omgekomen Engelse militairen, en de namen van omgekomen Duitse soldaten zouden staan. De nakomelingen van deze Joodse familie waren hierover niet geraadpleegd.

In **Vorden** wilde een wethouder op aandringen van het plaatselijk 4 en 5 mei comité tijdens de dodenherdenking langs Duitse graven lopen, als gebaar van verzoening. Na juridische procedures en uiteindelijk een standpunt van het Nationale Comité 4 en 5 mei om alleen Nederlandse slachtoffers te herdenken (2013), zag de burgemeester af van dit plan. Het gemeentebestuur zelf

verklaarde deze programmawijziging overigens uit overwegingen van openbare orde, omdat er een demonstratie dreigde van Antifascisten en van Oud-strijders.

Al deze herdenkingskwesaties (die niet antisemitisch zijn) hebben als overeenkomst dat er voorbij wordt gegaan aan het overduidelijk kwetsende karakter voor Joden om daders en slachtoffers in één adem te noemen en te herdenken - als een ongevraagde, door derden opgelegde verzoening van slachtoffers met daders.

Daarbij wordt het de slachtoffers kwalijk genomen als zij hier niet van gediend zijn of, erger nog, dit kwetsend vinden.

Het niet apart herdenken van Joden stoelt op de ideologisch mooie gedachte dat er geen verschil moet worden gemaakt tussen mensen, dat het ene oorlogsleed niet erger is dan het andere, en dat er voor iedereen ruimte moet zijn. Maar wanneer dit in de praktijk tot gevolg heeft dat men bij herdenkingen geen onderscheid wil maken tussen daders en slachtoffers, dan verworden herdenkingen tot een betekenisloze grijze brij en vinden nabestaanden van de slachtoffers hierin geen troost maar pijnlijke controverses. Wanneer Joden hiertegen protesteren, wordt hen verweten dat zij haatdragend zijn, overgevoelig, of menen iets bijzonders te zijn en daarom een bijzondere plaats te kunnen opeisen. Voor 'aparte' herdenkingen is geen ruimte, zo klinkt dan door in reacties, want 'het heeft nu wel echt lang genoeg geduurd.'

De boven vermelde 'verzoeningsacties' en terechte Joodse protesten tegen het herdenken van daders en slachtoffers samen, hebben dit jaar aanwijsbaar antisemitische incidenten tot gevolg gehad. Hier steekt het zo genoemde 'secundair antisemitisme' de kop op: Jodenhaat als gevolg van de Holocaust. Joden herinneren de samenleving aan de pijnlijke Holocaust en "...worden als stoorzender ervaren als het gaat om een 'normalisering' van het verleden..." stelt Prof. dr. Gans in '*Iedereen een beetje slachtoffer, iedereen een beetje dader*', gepubliceerd in de Groene Amsterdammer in 2010. Slachtoffers worden opnieuw slachtoffer, omdat ze slachtoffer zijn geweest: het idee dat het kwaad onschuldige mensen treft is moeilijk te verteren. Het is veel prettiger om te denken dat de Joden hun lot wel verdiend zullen hebben.

In antisemitische reacties steekt het stereotype van het 'Joodse slachtoffer' dat uit is op geld of ander gewin, veelvuldig de kop op. Maar ook in niet antisemitische reacties klinkt ongeduld en woede door tegen slachtoffers. Zo schrijft een mailer naar aanleiding van de controverse rond Dodenherdenking op de Dam: "*U ontnemt niet alleen hem (Auke) maar alle Nederlanders dat recht!! U moet zich schamen! Mijn klacht is dan ook dat u voor eigen belang de belangen van alle Nederlanders schaad! En zou dan ook willen vragen anders een eigen privé herdenking te houden!!...*"

Inhoud

Samenvatting	1
Inleiding	2
Europa	2
Betrouwbaarheid en onderrapportage	3
OPVALLENDE KWESTIES	5
1 Verslag: antisemitische incidenten in 2012	1
1.1. incidenten naar invloedssfeer	1
1.1.1 Real Life incidenten: geweld	1
1.1.2 Real Life incidenten: bedreiging	2
1.1.1 Real Life incidenten: vandalisme	3
1.1.1 Real Life incidenten: schelden	5
1.1.2. Incidenten in de directe omgeving	7
Buren en buurtbewoners	7
1.1.2. Incidenten in de directe omgeving: scholen	8
1.1.2. Incidenten in de directe omgeving: werk	10
1.1.3. Schriftelijke uitingen	10
Brieven, faxen en stickers	10
1.1.3. Schriftelijke uitingen: digitaal	11
1.1.3. Schriftelijke uitingen: twitter	15
1.1.4. Het maatschappelijk domein	18
Sport	18
1.1.4. Het maatschappelijk domein: demonstraties	20
1.1.4. Het maatschappelijk domein: Media	20
1.1.4. Het maatschappelijk domein: boeken, films, exposities, theater	21
1.2 Internet	21
2. Politie en Justitie	22
3. Aanbevelingen	24
Politie en Justitie	24
Internet	24
Dialoog	25
Educatie	25
Bijlagen	27
BIJLAGE I: Definitie en uitgangspunten antisemitisme	27
BIJLAGE II: De incidenten in cijfers en tabellen	29
Tabel 1: Aantal incidenten naar soort, per invloedssfeer	29
Tabel 2: Alle incidenten naar type	30

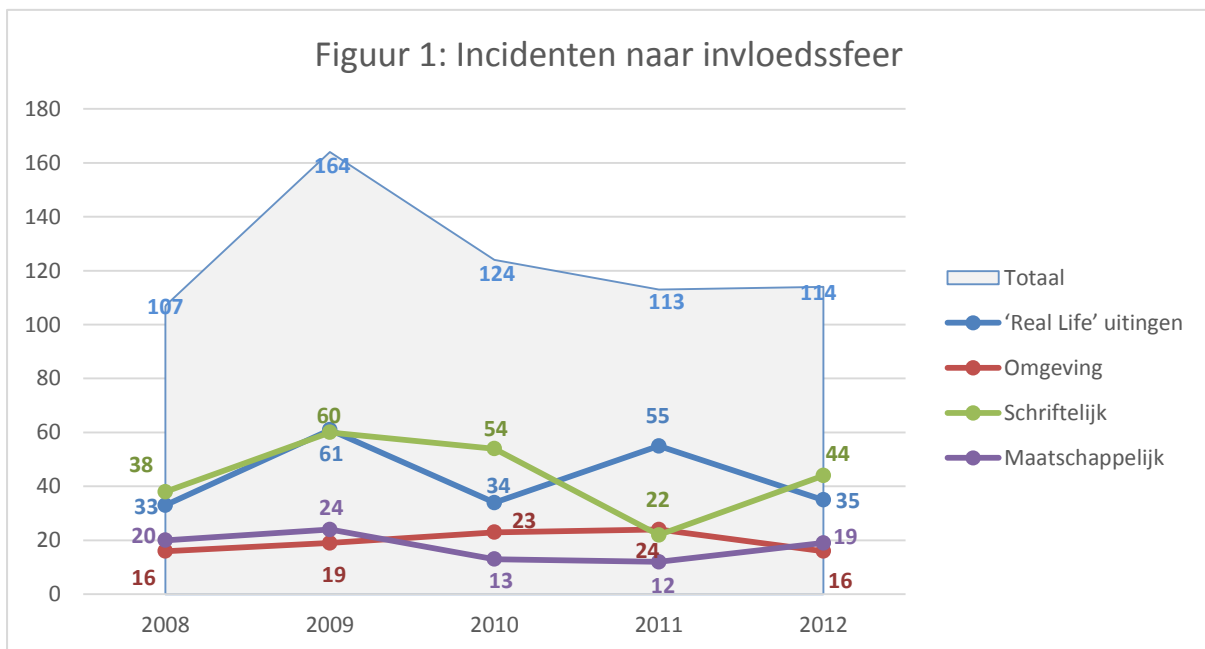

1 Verslag: antisemitische incidenten in 2012

1.1. INCIDENTEN NAAR INVLOEDSSFEER

Om meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van verschillende soorten incidenten, zijn de categorieën incidenten hieronder gegroepeerd naar de domeinen waarin zij het leven van de melders beïnvloeden: Real life - fysieke, vaak onverwachte en soms gewelddadige confrontaties met onbekenden -; Incidenten in de directe omgeving - confrontaties met burens of buurtgenoten, collega's op het werk of medeleerlingen op school -; Schriftelijk - gescheld op afstand en meestal anoniem via brieven of digitale boodschappen -; en tenslotte incidenten in het Maatschappelijk domein, die minder gericht zijn maar meer mensen treffen.

Trends in het aantal incidenten in deze verschillende domeinen kunnen zich op verschillende manieren ontwikkelen: soms stijgt het totale aantal incidenten, maar dalen de incidenten in een bepaald domein of omgekeerd. Figuur 1 brengt deze ontwikkelingen in beeld. (Incidenten die zijn gerubriceerd als 'overig' zijn hier uiteraard buiten beschouwing gelaten, waardoor de totalen per jaar soms een kleine afwijking vertonen met de totalen in de tabellen in de Bijlagen.)

1.1.1 Real Life incidenten: geweld

Als **'fysiek geweld'** zijn alleen incidenten geteld met gericht geweld tegen personen of instellingen, dat lichamelijk letsel tot gevolg kon hebben. In 2011 was het aantal incidenten met geweld eindelijk omlaag naar één incident (van 4 het jaar ervoor). **Deze daling heeft zich niet doorgezet in 2012: dit jaar werden er weer 4 geweldsincidenten gemeld.**

Begin januari

Melder loopt terug van de synagoge met zijn zoontje en wordt voor zijn huis in Amersfoort uitgescholden voor "Jahoed, Jahoed" (Arabisch voor 'Jood, Jood'). Hij brengt zijn zoontje naar huis en stapt op het groepje schelders af: hij vraagt aan de jongens waarom zij dit roepen en of zij hiermee willen stoppen. Hij krijgt weinig respons. Terwijl hij terug loopt naar huis, hoort hij de jongens " Hamas Hamas, Joden aan het gas" roepen. Hij draait zich om en loopt weer naar het groepje; sommige jongens doen een bivakmuts op. Melder vraagt de jongens opnieuw om te stoppen. Als hij weer naar huis loopt, wordt er vuurwerk naar hem gegooid. Hij wordt hierdoor niet gewond. Omdat het sjabbat is, doet hij geen melding bij de politie.

11 maart

In de nacht van 11 maart is bij melder, te Huizen, ingebroken. Twee Israëliische vlaggen en een talliet (gebedskleed) missen. Beide lagen in het zicht; de vlaggen hingen voor het raam en de talliet lag in de werkkamer. Overige waardevolle spullen bleven liggen. Daarnaast is het huis door de inbrekers bevuild.

29 juni

Sinds november 2011 wordt een jongen belaagd door een Palestijnse medeleerling op zijn school in Vlaardingen. De pester heeft de jongen in het gezicht geslagen spreekt hem voortdurend aan met 'Jood', bijvoorbeeld: "Jood, kom hier". Sinds die eerste klap wordt de jongen op school gepest en getreiterd door de Palestijnse medeleerling en diens broer. Hij durft nauwelijks naar school, meldt moeder. Een gesprek tussen de moeders van de kinderen is op niets uitgelopen. Hoewel het incident plaats vindt op school, wordt het niet geteld in de categorie 'school' omdat er sprake is van fysiek geweld.

20 september

In Amstelveen is in de nacht van 20 september ingebroken en brand gesticht in het huis van melder. De brand is veroorzaakt doordat de daders een kaars hebben aangestoken en bovenop een gebedenboek hebben geplaatst. Verschillende Joodse documenten, waaronder een trouwakte en een geboortecertificaat, zijn verscheurd. Op één van de muren is met azijn de tekst: "Ik was hier" geklad. Het huis is in een puin hoop achtergelaten. Er zijn geen waardevolle spullen meegenomen. Het huis bevindt zich boven een synagoge. De politie heeft tot op heden geen verdachten gevonden.

1.1.2 Real Life incidenten: bedreiging

In de categorie '**Bedreiging met geweld**' werden **2** gerichte bedreigingen gemeld in 2012, tegen **3** in 2011.

11 maart

Melder, zichtbaar gekleed als Joods persoon, laat samen met zijn vrouw in Arnhem de hond uit. Twee mannen die op de scooter voorbij rijden, remmen af en schreeuwen: "KK Joden," "Heil Hitler" en "we gaan jullie een keer vermoorden kankerjoden." Tot slot roepen zij nog: "Wij zijn gevaarlijke Marokkanen". Terwijl ze weggrijden blijven ze schreeuwen: "KKjoden" en "de Marokkanen komen voor jullie." Dit is voor dit echtpaar niet het eerste incident, zij voelen zich in Nederland als Joden onveilig. *Naar aanleiding van deze en eerdere incidenten heeft dit echtpaar daarom besloten om te emigreren naar Israel.*

15 april

Melding uit de media. Een bewoner van een appartementencomplex in Alkmaar heeft al enkele tijd een lastige relatie met een andere bewoner. In augustus 2010 escaleert de situatie. Dader geeft toe de joodse bewoner te hebben uitgemaakt voor "klerejood". Ook zou hij gedreigd hebben zijn zoon in te schakelen om de melder in elkaar te slaan. De dreiger krijgt een boete opgelegd van achthonderd euro (waarvan de helft voorwaardelijk) en betaling van driehonderd euro smartengeld aan het slachtoffer. Het incident, dat plaatsvond in 2010, is in 2012 bij CIDI gemeld en wordt daarom in dit jaar meegeteld.

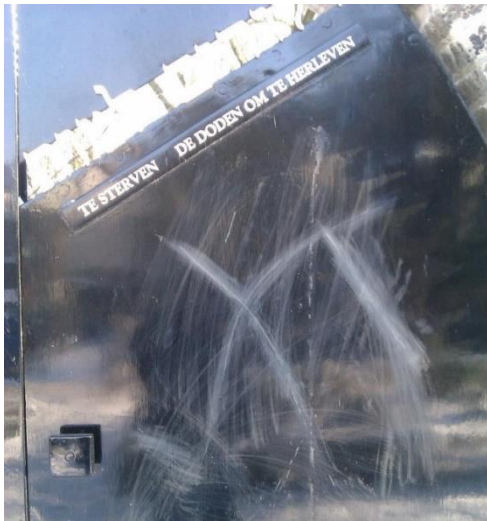
1.1.1 Real Life incidenten: vandalisme

Andere 'Real Life' incidenten betreffen de categorieën vernieling en bekladding. Bij **'Vernieling en bekladding van Joodse doelen'** gaat het om fysieke, maar niet levensbedreigende aanvallen op Joodse gebouwen, monumenten en begraafplaatsen. **In 2012 kwam dit 4 keer voor, tegen 7 incidenten in 2011.**

VERNIELING JOODSE DOELEN

13 juni

Het grote rozetvenster met glas in lood van de onlangs gerenoveerde synagoge in Alkmaar is in de nacht van 12 op 13 juni vernield. Daders gooiden er een fles doorheen. Er is aangifte gedaan van het incident. De politie is naar aanleiding van de aangifte niet langs geweest bij de synagoge. Daders zijn tot op heden niet opgespoord.

BEKLADDING JOODSE DOELEN

5 februari

De rechterdeur van het 'Joodse poortje' in Gouda, dat vroeger diende als de toegangspoort tot de Joodse begraafplaats, is beklad met een hakenkruis. Het poortje, nu een monument, staat al 30 jaar in het Raoul Wallenbergplantsoen en is al vele malen beklad met antisemitische teksten en hakenkruizen, en beschadigd. De gemeente vindt het plaatsen van camera's niet haalbaar, actiever controleren is wel een optie. Het hakenkruis was enkele weken zichtbaar op het monument.

Omstreeks 29 maart

Nast de deur van de Jacob Obrecht synagoge in Amsterdam is een hakenkruis geklad.

5 mei

De dodenherdenking op vrijdag 4 mei was dit jaar een veelbesproken punt in media. In Winterswijk werden vrijdagavond bij het Joods monument op het Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 2 minuten stilte in acht genomen en bloemen gelegd. Toen melder de volgende ochtend het monument nog eens bezocht, bleken de Davidster op het monument en ook de foto die hij de avond ervoor bij het monument had gezet, bespuugd. Op deze foto staat het laatste echtpaar dat in de Tweede Wereldoorlog trouwde in synagoge van Winterswijk. Melder vindt de bespuging "misselijkmakend".

OVERIGE VERNIELINGEN EN BEKLADDINGEN

Bij '**Overige vernielingen en bekladdingen**' is het doelwit geen gebouw waarin een Joodse instelling huist. Dit zijn bekladdingen met anti-Joodse leuzen en bekladdingen/vernielingen van bijv. het huis van een (al dan niet vermeend) Joods gezin. **In 2012 werden er 10 incidenten geteld in deze categorie, tegen 13 in 2011.**

12 januari

Melding bij Meldpunt Amsterdam. De boxdeur van meldster is beklad met een hakenkruis en de tekst "alle joden vergassen." Verder zijn er bij haar brieven met hondenpoep in de bus gedaan. Op de galerij wonen meer Joodse mensen, die ook lastig zijn gevallen met briefjes.

12 januari

Melding bij Meldpunt Amsterdam. Meldster treft bij haar huisnummer een briefje aan waarop staat: "gaskamer, Auschwitz, raszuiverheid." (Ook deze meldster is Joods.)

21 februari

Melding bij Meldpunt Amsterdam. Scholengemeenschap Thamen is beklad met hakenkruizen en davidsterren. (CIDI telt bekladdingen met hakenkruizen alleen voor zover zij duidelijk tegen Joden zijn gericht, bijvoorbeeld als er ook anti-Joodse leuzen of symbolen bij staan.)

31 mei

In een dorp in de provincie Limburg ziet melder onderweg naar de supermarkt dat de glasbak is beklad. Op de glasbak staat "witglas"; hieronder is "Joden aan het gas" geschreven. Melder heeft het afvalverwerkingsbedrijf ingelicht over de bekladding; dat zegde toe de tekst te verwijderen.

10 augustus

Melder loopt door de Smyrnastraat in Deventer en ziet daar een bekladding: een hakenkruis en een davidster. In de rode davidster, die geel is overgespoten, staat "Jude". Onder de symbolen staat "Afz Wesley Keijzer."

17 oktober

Melding bij het Meldpunt Discriminatie Amsterdam: Op de voordeur van een Joodse meldster is een hakenkruis gekrast.

30 oktober

Bij de woning van een andere meldster in Amsterdam is een hakenkruis in de deurpost gekrast. Om bij de woning te komen moet men met een sleutel het portiek betreden. Het hakenkruis stond er waarschijnlijk al langere tijd, maar is meldster pas op 30 oktober van dit jaar opgevallen.

19 december

Een inwoonster uit Steenwijk treft in de ochtend een 'levensgroot' hakenkruis aan op haar voordeur, dat er met zwarte marker op is getekend. Op het raam aan de straatkant hangt zichtbaar een pro-Israël sticker. Bij de burens zijn geen hakenkruizen gezet; het lijkt een gerichte actie. Buurtbewoners hebben hen eerder dit jaar aangesproken op hun steun voor Israël.

12 december

Melding bij Meldpunt Amsterdam. Op bushalte Buikslotermeerplein zijn met graffiti zowel een hakenkruis als een davidster aangebracht.

2012 (datum onduidelijk)

Meldster ziet dat een tunnel in Leiden beklad is met rechts extremistische teksten en tekens. Op de wanden staan hakenkruizen, 'white power'-symbolen en nazistische tekens.

1.1.1 Real Life incidenten: schelden

In de categorie 'Schelden' werden **14 incidenten gemeld in 2012, tegen 28 in 2011**. Het gaat hier om mondeling schelden door onbekenden in directe confrontaties. Meestal gebeurt het op straat, waar de schelders kunnen weggrennen; soms is dat de inleiding tot geweld (zie bijvoorbeeld het incident begin januari). Schelden door buren en buurtbewoners is een aparte categorie. Dat geldt ook voor scheldtelefonades; dit laatste werd in 2012 eenmaal gemeld.

Heel 2012

Melder is herkenbaar als Joods persoon en wordt het hele jaar door uitgescholden. Zo wordt hij onderweg naar zijn huis in Amersfoort nageroepen en uitgescholden voor "KKjood" door één of meerdere personen in een voorbij rijdende auto. Op 29 maart wordt melder voor zijn huis uitgescholden door vijf jongens. Ook werd melder eerder dit jaar uitgescholden onderweg van de synagoge naar huis; twee jonge jongens achtervolgden de melder tot zijn huis, en bleven hem kwetsende termen naroeppen. Dit is slechts een greep uit de scheldpartijen die bijna wekelijks plaatsvinden.

Melder is zo vaak slachtoffer van antisemitische uitingen, waarbij ook met stenen wordt gegooid, dat zijn huis sinds kort wordt bewaakt met camera's. Melder: "het naschelden is helaas 'gewoon' geworden." Al deze incidenten tellen als één incident.

28 januari

Melder, die een keppel draagt, wordt vlakbij bij de Joodse school Cheider te Amsterdam uitgescholden voor "KKjood". Na het incident doet hij aangifte bij politie. Deze vraagt hem: "Maar voelt u zich nu gediscrimineerd op basis van uw geloof, of door uw ras?" Melder is zo boos over deze vraag dat hij zegt nooit meer aangifte te zullen doen, terwijl uitschelden op straat hem vaker overkomt.

30 januari

Melder doet boodschappen bij Albert Heijn in Amstelveen. Hij parkeert de auto en is in hooguit 5 minuten terug. Onder zijn ruitenwissers vindt hij een briefje met de tekst: "dit is toch geen parkeren kkjood!" Daarbij staat een davidster met een "J" getekend. Melder is geschokt: "Zij moeten mij hebben zien uitstappen met keppel op en onmiddellijk dat briefje hebben gemaakt, want ik was heel snel terug."

8 februari

Melding bij RADAR. Melder woont in de straat bij een Joods echtpaar. Ieder jaar rond kerst worden er in de straat antisemitische leuzen geroepen. De laatste keer, die nu wordt gemeld, werd er onder meer geroepen "Rotjoden, Rotjoden, raus, raus, raus." De uitingen werden gedaan door een groep jongens in de gemeente Bernisse.

16 februari

Melder zit in een bus naar Heemstede. In de bus zit een keurige heer, die het continu heeft over de Joden - die hij beschuldigt van allerlei zaken zoals het nastreven van wereldheerschappij. Melder reageert verbaasd, waarop de persoon op kalme toon zegt: "dit zijn de feiten dat de Joden de hele wereld regeren."

3 maart

In Harderwijk staat de melder in de buurt van een monument ter nagedachtenis van de Tweede Wereldoorlog. Een groepje nadert het monument; één van hen begint de namen te tellen die op het monument staan. Ineens zegt de teller dat de Duitsers een grote fout hebben gemaakt. Hij draait in de richting van de melder, wijst hem aan, en zegt al wijzend dat ze één iemand zijn vergeten te deporteren.

5 mei

Melder draagt een keppel en wordt op 5 mei uitgescholden in Amsterdam. Hij is vaak mikpunt van antisemitische uitingen en meldt dit nauwelijks meer: "Melden begin ik niet meer aan, al vaak genoeg gedaan. Geen tijd meer voor."

7 juni

Meldster is uitgescholden in Den Bosch met "rot op Jodin," ook kreeg ze "Joden rot op" te horen.

11 juli

Melder, die een keppel draagt, fietst door een parkje in Amstelveen. Hij wordt uitgescholden met onder meer: "KKJood", "Rot op naar Israel KKJood" en "Ze hadden je volledige familie moeten uitroeien in WO2." Melder is vaker doelwit van antisemitische uitlatingen omdat hij herkenbaar is als Joods persoon.

6 augustus

Melder zit in tram 17 richting het Centraal Station van Amsterdam. Bij de halte Westermarkt roept de conducteur in het Engels om dat dit de halte is voor het Anne Frankhuis. De trambestuurder reageert: "Wat doen alle die mensen daar. Die vrouw is toch lang dood." De conducteur antwoordt: "De Joden moeten toch hun geld ergens verdienen."

Het incident krijgt veel publiciteit en het GVB bespreekt dit met de trambemanning. Die ontkent dat dit gesprek heeft plaatsgevonden en houdt dit vol, ook nadat zich een tweede getuige meldt die het ook heeft gehoord. Het GVB besluit hierop om geen maatregelen te nemen, maar zegt toe 'extra aandacht te gaan besteden aan omgangsvormen met mensen met diverse nationaliteiten, geloofsovertuigingen en levensvisies.'

Een dag na het incident in tram 17 meldt het Reformatorisch Dagblad een incident in een andere tram, bij dezelfde halte. Een passagier van tram 13 hoort denigrerende opmerkingen over het Anne Frankhuis, de bezoekers ervan, en over Anne en Otto Frank. Omdat hier mogelijk sprake is van verwarring in de berichtgeving, is dit incident niet apart geteld.

28 november

Melding bij CIDI: een bekende Nederlander vertelt in het televisieprogramma Moraalridders, uitgezonden op 28 maart, dat hij op straat is uitgescholden voor "Klerejood": "Ik liep gewoon over straat...verder niks."

12 december

Melder is in mei 2011 uitgescholden in Amsterdam voor "Scheisse Jude." Melder droeg tijdens het incident een keppel. Melder heeft het incident dit jaar pas gemeld.

2012

Melder hoort een jongen tegen een ander zeggen "KKjood". Melder is vooral verbaasd over het feit dat dit door de anderen wordt genegeerd en besluit voortaan dit soort incidenten te melden. Hij doet dit pas na lange tijd en weet de exacte datum in 2012 niet meer.

2012

Melder, herkenbaar als Joods persoon, loopt in Amsterdam over straat. Uit het niets wordt hem een Hitlergroet gebracht.

TELEFOON

Scheldtelefonades vormen een aparte categorie van schelden.

26 augustus

Melder wordt toegevoegd in een groepstelefoongesprek op internet en wordt twintig minuten lang uitgescholden. Een greep uit de uitspraken: "Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas", "We gaan op Jodenjacht", "Je bent een Jood, dus ik schiet je dood, want je bent veel te pro-Israël" en "Eigenlijk zouden ze alle pro-Israëliëse mensen en Joden moeten vergassen."

1.1.2. Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. Anders dan andere soorten incidenten, stijgen of dalen zij vaak niet noemenswaardig onder invloed van spanningen tussen Israël en de Palestijnen. **In 2012 werden er bij elkaar 16 incidenten in de directe omgeving gemeld, tegen 15 in 2011.**

Buren en buurtbewoners

In 2012 werden bij CIDI 8 incidenten gemeld met burens of buurtbewoners; in 2011 waren dat er 11. Bij langdurige ruzies met of pesterijen door burens in de straat of buurt wordt soms (ook) met antisemitische termen gescholden, maar vaak is dat niet het uitgangspunt en hebben scheldkanonnades eerder geluidshinder of ruzie over een heg als 'trigger', dan de wereldpolitiek.

Lange periode in 2012

Meldster, woonachtig in Zeeland en met een mezzoeza bij de deur, ontvangt regelmatig het Nieuw Israëlisch Weekblad beschadigd in de brievenbus. Soms is een deel van het plasticfolie opengescheurd en / of een aantal pagina's gescheurd. Eén keer is de achterkant met modder besmeurd. Zij is de enige NIW-lezer in de straat en ontvangt andere poststukken nooit beschadigd. Dit alles kan toeval zijn, maar omdat er geen bezorgklachten zijn als het NIW met een wit voorblad (dus onherkenbaar) wordt verstuurd, is het in dit geval toch meegeteld.

19 maart

Melder zit in een bestuur. Het wordt bekend dat één van de medebestuurders oprichter is van een extreemrechts forum. Deze persoon wordt uit het bestuur gezet en scheldt melder daarop uit voor "vuile Joodse flikker." Melder heeft aangifte gedaan tegen dader.

26 april

In Amsterdam wordt melder al enkele jaren antisemitisch bejegend door zijn buurman: "KutJood, KKJood, Ik maak je dood." Al toen melder introk in de woning werden zijn ouders uitgescholden in soortgelijke termen. Zij hebben hier toen geen aangifte van gedaan. In 2011 heeft melder voor het eerst aangifte gedaan tegen de antisemitische en dreigende uitspraken van de buurman. Dit jaar heeft er weer een incident plaatsgevonden. Buurman heeft hem bedreigd en uitgescholden. Hij heeft onder meer gezegd: "KKjoden" en "Ik trek je Joodse rotkop eraf." Het feit dat het hier gaat om burens bemoeilijkt de situatie, omdat men elkaar na de aangifte weer ziet. Bezoek van een

buurtregisseur heeft niet geholpen. De zaak is al ruim twee jaar aan de gang en melder werd niet/slecht geïnformeerd over de stand van zaken totdat CIDI zich ermee ging bemoeien. Uiteindelijk kreeg buurman een schikkingsvoorstel aangeboden, in de vorm van een geldboete van €250. Deze boete heeft hij betaald en daarmee is de zaak (formeel) afgehandeld. (Zie ook het hoofdstuk justitie.)

25 mei

Een oudere Joodse mevrouw en haar kinderen, woonachtig in Den Bosch, worden uitgescholden door de burens. Haar zoon is als orthodoxe Jood herkenbaar en de buurvrouw reageert met beledigende antisemitische opmerkingen op zijn verschijning. Ook roepen de buurkinderen leuzen als "Sieg Heil" vanuit de tuin.

28 juni

Melding bij meldpunt Amsterdam. Melder wordt door zijn buurvrouw uitgescholden voor "Jood." Ook anderen worden door deze buurvrouw voor "Jood" uitgescholden. Schelden met "Jood" wordt gerekend als antisemitisch incident wanneer er iets slechts, minderwaardigs of negatiefs mee wordt bedoeld.

24 juli

Melder zit op een zomeravond in de tuin in Callantsoog. Bij de burens, ongeveer 5 meter verderop, staat de muziek luid aan. De vrouw van melder gaat erheen om vriendelijk te vragen of de muziek iets zachter mag. De buurvrouw die open doet reageert volgens haar "uiterst defensief". De buurman, die in de tuin staat, begint luidkeels te schelden: "Schijtjood, ze zijn je vergeten te vergassen." "Schijtjood met je rot viooltje." "Schijtjood, ik duw je blokfluit morgen door je strot (...) met je kut caravaantje." Dit blijft hij tien minuten doen. Dan komt hij, tot tweemaal toe, voor de (gesloten) tuinpoort van melder schreeuwen. Ook gooit hij voorwerpen naar de tuin van melder; deze belanden in een aangrenzende tuin. *Melder is zeer van streek door het incident. Het is een extra stimulans voor hem om naar Israel te willen emigreren.*

De politie is bij het incident geroepen en melder doet aangifte. De verdachte is inmiddels gedagvaard wegens groepsbelediging (Artikel 137c); bedreiging was niet bewijsbaar. Tot op heden is er nog geen zittingsdatum voor deze zaak bekend.

Juli of augustus 2012

Bij een Iftarmaaltijd - een feestelijke maaltijd waar moslims en soms niet-moslims gezamenlijk het vasten breken tijdens de Ramadan - vertelt één van de aanwezigen dat zijn moeder Joods is. Volgens de Joodse wet is deze persoon Joods, wat hij zelf niet eens wist. Zodra hij de moskee verlaat, zegt de imam dat het bord waarvan de man heeft gegeten 'niet kan worden afgewassen maar moet worden weggegooid, omdat het een "Joods bord" is.' Het incident wordt bij CIDI gemeld door een getuige.

2012

Tijdens een buurtbijeenkomst zegt één van de aanwezigen dat 'als je van Aids wilt genezen moet je een Joodse maagd verkrachten.'

1.1.2. Incidenten in de directe omgeving: scholen

CIDI telde in 2012 5 incidenten op scholen, evenveel als in 2011. (In feite werd er in 2012 nog een incident op een school meer gemeld; omdat hierbij echter klappen vielen, is dit vermeld in de rubriek Geweldsincidenten.) Hoewel dit aantal nooit hoog is, vinden wij dit verontrustend: één enkel incident omvat vaak een zeer langdurige periode, soms jaren, van gepest. Ouders ontdekken

dit soms pas na lange tijd. Op scholen waar langdurig een Joodse leerling wordt gepest, worden vaak ook andere groepen gediscrimineerd, blijkt uit gesprekken met ouders. CIDI adviseert ouders altijd om dit in een gesprek met de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit soms zelf. Sommige scholen doen een melding het liefst af als een 'incident' of ontkennen dat er 'op onze school' wordt gediscrimineerd. De school pakt de antisemitische pesterij dan niet aan en in een enkel geval keert het zich zelfs tegen de klagende ouder – om die reden willen veel ouders liever niet dat CIDI contact opneemt met school. Mogelijk is een falende aanpak van scholen de reden dat er bij CIDI vooral langdurige pesterijen worden gemeld, en blijven goed en snel afgehandelde incidenten onvermeld.

9 februari

Zoon van melder wordt op de basisschool uitgescholden voor "Jood". Voor straf moet de schelder een brief sturen aan het jongetje: "Van Hady Sorry (naam), Omdat ik je ging uitschelden. Ik zei tegen je jood. Omdat jooden gingen ons aanvallen. Maar eigenlijk mag ik het niet zeggen omdat ik er niet van wist. Maar toen vond jij het niet leuk. Dus daarom schrijf ik dit briefje voor (naam)."

2012 (datum onbekend)

Een leerling brengt Hitlergroet op een middelbare school, waarschijnlijk tijdens de les Duits, en plaatst hiervan dit jaar een foto op Twitter. Op de achtergrond hangt een Duitse vlag, de leerling staat op een tafel, met één hand brengt hij de Hitlergroet, de andere hand zit onder zijn neus; impressie van de snor van Hitler.

Hele jaar door

Een docent aan een VMBO-school in Oudenbosch heeft het hele jaar door te maken met leerlingen die elkaar uitschelden met "Jood": "Schelden met 'Jood' constateer ik toch wel minstens wekelijks. Vaak gaat het dan echt om het gebruik van 'Jood' als scheldwoord. Dat dan vaak in combinatie met de voor de hand

liggende toevoeging (kutJood, KankerJood enz...)."

Melder zegt hierbij dat 'een redelijk groot deel van onze leerlingen Feyenoordsupporter is en "Jood" gebruikt om Ajaxieden mee aan te duiden.'

7 december

Melding bij Radar. Cliënte vertelt dat haar zoon van 13 jaar op school wordt gepest vanwege zijn Joodse afkomst. In de klas zitten allemaal Marokkaanse jongens, op een Nederlandse jongen na. Het kind van cliënte wordt sinds de basisschool al gepest vanwege zijn Joodse afkomst. De schoolleiding doet volgens meldster niet veel aan dit probleem.

20 december

Bij thuiskomst na een dag op school in Bennekom, in de laatste week voor de wintervakantie, zingt het zoontje van meldster een kerstliedje en direct aansluitend een liedje met de tekst: "God en Jezus hebben macht (refrein) (2x) Behalve de joden die zijn vies (en bij herhaling, de tekst:) Behalve de joden die zijn dom en stom." Moeder was verbaasd en vroeg hem, om zeker te zijn van de woorden, het liedje nogmaals te zingen. Zoontje heeft de liedjes geleerd van de leerkracht in de jongste groep van de basisschool.

Moeder neemt contact op met de directrice en leerkracht van haar zoon om ervoor te zorgen dat er voor de vakantie actie wordt ondernomen. De schoolleiding reageert langzaam, waardoor het incident over de vakantie heen wordt getild. School tracht het probleem intern op te lossen en is weinig transparant over wat er wordt gedaan tegen de leraar.

1.1.2. Incidenten in de directe omgeving: werk

CIDI registreerde in 2012 3 incidenten in de werksfeer, in 2011 waren het er 8. De incidenten zijn zeer verschillend – soms gaat het om een arbeidsconflict, soms om collega's.

12 januari

Melding bij Meldpunt Discriminatie Amsterdam. Een medewerkster van een verzorgingstehuis wordt door een bewoner uitgescholden; zij had een "vuile Jodenstreek" uitgehaald.

21 januari

Op zondag 21 januari krijgt een melder in Utrecht de volgende opmerking van een hulpverlener te horen: "Laten we even eerlijk zijn, alle Joden zijn virussen en dat zijn ze altijd geweest." Deze opmerking werd onder werktijd gemaakt. Melder en een collega hebben de opmerking gehoord en doorgegeven aan de manager. De dader is geschorst en inmiddels is ook aangifte tegen hem gedaan. Daarnaast is de man ook Diaken; melder heeft ook bij het Bisdom deze uitspraak bekend gemaakt.

De dader is intussen bij de klachtencommissie van de instelling geweest, waar hij van streek en huilend reageerde en excuus aanbood aan melder. Tenslotte heeft hij zelfs ontslag genomen, naar eigen zeggen omdat hij het zo erg vond wat hij had gezegd.

28 januari

Melder, die een keppel draagt, werkt in Amsterdam bij Albert Heijn achter de kassa. Een klant confronteert melder: "Heb je wel toestemming om een keppeltje te dragen?" Waarop melder zakelijk reageert: "Mijn werkgever vindt het geen probleem." Klant: "Ik vind het walgelijk." Er ontstaat een hele toestand, andere klanten bemoeien zich ermee, en uiteindelijk loopt de klant weg, nagefloten en nageroepen door andere klanten.

1.1.3. Schriftelijke uitingen

Voor de dader veiliger dan 'live' scheldpartijen zijn de antisemitische uitingen die vroeger werden aangemerkt als 'schriftelijk': liefst anonieme antisemitische boodschappen op afstand verstuurd via briefpost, faxen, stickers, haatmails en de laatste jaren ook haattweets. Alles bij elkaar telde CIDI 44 incidenten in 2012, tegen 22 in 2011.

Brieven, faxen en stickers

Bij CIDI komt jaarlijks een gestage stroom antisemitische uitingen via ouderwetse kanalen zoals post of fax. In 2012 telden wij 3 incidenten, tegen 4 in 2011. Vaak zijn het uitingen met extreemrechtse symbolen en vooroordelen, en vaak betreft het hele series van één enkele afzender. In dat laatste geval tellen wij de hele productie als één incident.

Heel 2012

De 'knipseldienst' was ook in 2012 bezig. Jaarlijks stuurt deze knipper(/-ster) berichten die over Israel en Joden gaan, maar ook over banken en andere geldzaken. Vaak vult deze persoon de artikelen aan met eigen teksten en/of Hitler-kapsels en -snorren. Bij "Schrikkeldag met luchtje," staat geschreven: "Weer zo'n rupsje nooit genoeg jullie hebzucht is ongeloofig ga lekker wat geld vragen aan die Joden banken en aan de Fam. Medof." Op een foto van Yitzhak Shamir, vroeger minister-president van Israel en intussen overleden, heeft knipper een Hitlersnor en -kapsel getekend. Bij het artikel "Meisje confronteert Israel met discriminatie vrouwen," staat geschreven: "Hitler" en "Stinkjoden."

Knipper knipt en plakt plaatjes van Mark Zuckerberg en Roman Abramovitsj in een cartoon over Facebook en schrijft hierbij "Jullie Joden zijn struikrovers." "Voor deze mensen (palestijnen) is de tweede wereld oorlog te vroeg aan het einde gekomen als Hitler dat had gewen wat voor een boeven jullie zijn" is toegevoegd aan een artikel in de Volkskrant. Afzender schrijft op één van de brieven een postcode in Kerkrade.

November 2012

In een brief aan het CIDI schrijft een onbekende: "De Moffen hebben hun taak niet aF gemaakt EN DAAR zijn de PAlestijnen de Dupe van Moordenaars Jullie kunnen moorden maar winnen kunnen jullie het nooit. Lafbekken zijn jullie Joden."

December 2012

In 2011 plaatst een familie met een duidelijk Joodse naam een rouwadvertentie in Dagblad BN/DeStem. Naar aanleiding van het bericht kwamen veel condoleances bij de familie binnen, plus een reactie met de tekst "Mooi, dat is er dan weer een minder." Het incident is dit jaar bij CIDI gemeld.

1.1.3. Schriftelijke uitingen: digitaal

Vooraf in **e-mails** worden de opvattingen van afzenders verwoord. De afzender kan zich uitsluitend in tekst uitdrukken, zonder 'hulpmiddelen' als klappen of tekeningen. In sommige e-mails lopen 'zuivere' Israeliekritiek en antisemitische uitingen door elkaar. Over de registratie daarvan bestaan twee extreme opvattingen. Aan het ene uiterste staat de opvatting dat alles wat er wordt gezegd na acties van Israelische regeringen valt onder 'vrije meningsuiting' en 'legitieme politieke opinie', en dat dit per definitie *niet antisemitisch kan zijn*. Aan het radicaal andere uiterste staat de opvatting dat alles wat men tegen Israel zegt per definitie *antisemitisch moet zijn*, omdat Israel een Joodse staat is.

CIDI registreert 'zuiver' anti-Israel uitingen, hoe rabiaat ook, niet als antisemitisch. Maar uitingen die (uitsluitend of naast andere opmerkingen) antisemitische elementen bevatten, worden wel geregistreerd. Voor het onderscheid tussen die twee hanteert CIDI al jaren de – enigszins gewijzigde – door Peter Pulzer (Oxford University) ontworpen toets die te vinden is in Bijlage I. Deze toets is gebaseerd op de door Europese landen, waaronder Nederland, aanvaarde werkdefinitie van antisemitisme van de OSCE.

In 2012 telde CIDI 23 incidenten met antisemitische haatmails, tegen 18 in 2011.

VEELMAILERS

Elk jaar weer zijn er een klein aantal mensen die grote aantallen antisemitische haatmails versturen. De productie van elk van deze 'veelmailers' worden door CIDI geteld als één incident per veelmailer per jaar, ongeacht het aantal mails dat zij verstuurd en het aantal ontvangers. De laatste jaren heeft CIDI tegen een paar van hen met succes aangifte gedaan; zie het hoofdstuk over Justitie.

Holocaustontkenning 1

Veelmailster 'Lieke Deek' stuurt het CIDI e-mails waarin zij ons op antisemitische wijze op de hoogte houdt van de ontwikkelingen omtrent Jeroen de Kreek, tegen wie meerdere aanklachten lopen, onder meer voor het plaatsen van antisemitische- en holocaustontkennende berichten op zijn websites. Zij ontkent daarbij de Holocaust door te zeggen dat die bedacht is door Joden en dat de Joden hebben geprofiteerd van de Shoa. Zij schrijft o.a.: "Ook zijn deze 'so called' vertegenwoordigers van de joden de bedenkers van de Holocaust en de financiers van Hitler." "Ook zijn er geen zes miljoen joden vermoord bij en tijdens de Tweede Wereldoorlog. "...waaruit blijkt dat

de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust draaide om het vermeerderen van macht en vermogen van een select groepje puissant rijke mensen te weten zij die zich er op voorstaan de joodste joden op aarde te zijn." "Feit: Hitler kwam uit het Umfeld van de joodse bankiers familie Rothschild. De familie met aandelen Auschwitz in bezit." Al haar e-mails worden geteld als één incident.

Holocaustontkenning 2

Jeroen de Kreek heeft ook dit jaar het CIDI gebombardeerd met hatemails. Veel van de e-mails verwijzen naar zijn websites. Eén voorbeeld:

"Eerlijk en onafhankelijk onderzoek wijst uit dat Zionisten en Amerikanen in 1929 dertig miljoen dollar betaald hebben aan Adolf Hitler om een desnoods gewelddadige revolutie in Europa te beginnen. De Totaaloplossing van het Jodenvraagstuk blijkt een zuiver Zionistisch idee te zijn. Auschwitz blijkt gebouwd te zijn door een consortium van SS en Zionisten. De Zionisten van Betar waren de eerste bruinhemden in Duitsland."

Ook stuurt hij berichten naar het privé-emailadres van de adjunct-directeur van CIDI .

In april 2013 is de Kreek ontoerekeningsvatbaar verklaard. Het OM ging hiertegen in beroep. De gevolgen voor de rechtszaken zijn op dit moment nog niet duidelijk.

Holocaustontkenning 3

Aart van Wijngaarden is een andere veelmailer die een antisemitische website bijhoudt en een grote verzendlijst, waarop ook CIDI, spamt. Antisemitische uitingen doet hij liefst via een e-mail met verwijzing naar zijn website 'stopzionism.com', maar ook in de mails zelf doet hij uitlatingen als:

"Wanneer gaan we al dat zionistische tuig het land uitzetten of moet eerst in bijv. Amsterdam een bom ontploffen, want het is niet onmogelijk, dat er wat handkoffertjes met bommen al zijn ingevoerd onder de ogen van de joodse beveiligers op Schiphol." Op 18 juni stuurt hij een e-mail met de inhoud: "De afgelopen dagen heb ik met walging de joodse schanddaden in de afgelopen 60 jaar geïnventariseerd en kon niet anders dan over mijn nek gaan." Dit is slechts een greep van de stroom aan e-mails die hij produceert.

Verwijderd

'Joe Brandon' heeft ook dit jaar het CIDI en veel anderen vaak gemaaild. Zijn website stop-de-joden.weebly.com is inmiddels verwijderd, maar hij stuurt ook links naar stopzionism.com waar onder meer staat dat: 'de Zionistische joden achter de aanslag op de school in Connecticut zitten,' "...joden mogen liegen tegen niet-joden..." en "Mij zullen ze op die site (NuJij.nl), die toch grotendeels wordt bevolkt door Zionistsche joden en sayanim joden, die terrorisme gebruiken om hun streven naar wereldheerschappij te ondersteunen, niet meer zien. Maar ik ben er zeker van, dat de afrekening met het Zionisme in de toekomst zal volgen."

Gaza

'Van Polen' is een andere veelmailer; niet al zijn e-mails zijn antisemitisch. Andere wel, bijvoorbeeld: "Toen de Joodse nazi's 1400 inwoners van Gaza aan het afslachten waren..." schrijft hij op 20 april.

INCIDENTELE HAATMAILERS

Verder zijn er ook personen die er geen beroep van maken om antisemitische e-mails te sturen, maar die éénmalig of een enkele keer een haatmail versturen. Deze personen komen vaak in actie naar aanleiding van een bericht in het nieuws die zij associëren met Joden.

9 januari

In een e-mail aan de Israelische ambassade stelt een man het optreden van Israel gelijk aan Nazi-Duitsland. Dader schrijft: "walgelijk dat de vertegenwoordiger van Israel naar Nederland komt, het land dat muren om zich heen zet. zichzelf zielig vind en Palestijnse kinderen dood, een land ook

waar de jurken van alle plichten zijn vrij gesteld en steeds meer lijkt op een totalitaire machtsstaat al la nazi Duitsland."

6 maart

Een beheerder van een kosher cateringbedrijf biedt op zijn website klanten aan om digitaal een formulier in te vullen. 'Jodenhunter88' vult op het formulier de volgende tekst in: "Kutjood."

22 maart

Melder ontvangt al geruime tijd ongevraagd e-mails van 'Dirk Charde' met links naar en artikelen met antisemitische uitlatingen. Bijvoorbeeld: "US Presidents Murdered By The Rothschild Banking Cartel, Lincoln's Private War : The Trail of Blood" en "UPDATED ! JEWS CONFIRM BIG MEDIA IS JEW."

3 april

Een meldster uit IJsselmuiden ontvangt dit jaar meerdere e-mails van een bekende. In één van de e-mails schrijft hij onder andere dat: "...Satan door God gestuurd is om Adolf Hitler te gebruiken om 6 miljoen Joden aan het gas te leggen (...).doe die onbekeerde drekjoden daar de groeten."

11 april

Meldster ontvangt van een zakenrelatie op LinkedIn een link naar een website met antisemitische teksten waaronder: "*Not even one Jew was killed in Auschwitz's gas chamber*" en "*The real threatening message from the mainstay of Jewish Mega power.*"

25 april

Melder organiseert een feest ter gelegenheid van de Onafhankelijkheidsdag van de staat Israel. Hij ontvangt een e-mail van Jeroen de Kreek die Zionisten beschuldigt samen te werken met Israel. Hij beschuldigt de organisatie ervan Nazi's te zijn, en dat "Joden het antisemitisme hebben veroorzaakt."

26 april

E-mail aan CIDI waarin het optreden van Joden/Israëli's/de Israelische regering gelijk wordt gesteld aan dat van Nazi-Duitsland; daarnaast lijkt het een combinatie te zijn van verschillende complottheorieën. Bijvoorbeeld: "Eigenlijk zijn jullie precies dezelfde lui als de idioten welke jullie betichten van zaken als een Holocaust! De nazi's! (...)Was het nu zo dat al jullie zionisten de wapens oppakken en vanuit Israël lekker Hitlertje willen spelen (...)en je te verschuilen achter zoiets als een Holocaust!" Ten slotte eindigt de schrijfster met "Men is wakker aan het worden! En t.à.v. Jullie zaak, is dat toch om in het achterhoofdje mee te nemen."

30 april

Een man mailt een groot aantal Kamerleden de volgende tekst: "Voor wie het nog niet wist: Anders Breivik vermoordde meer dan 75 onschuldige Nooren in opdracht van de Mossad, de Israëlische geheime dienst. Dit stelt een zeer vooraanstaande Noorse socioloog en vredesactivist, professor Johan Galthung. Dat Galthung zo zeker is van zijn zaak komt doordat Breivik contacten heeft gehad met de vrijmetselarij, en die organisatie heeft, zoals wij natuurlijk allemaal weten, Joodse roots. Nog even een andere tip: vertrouw met name de Amerikaanse media niet, die is voor 96% in handen van Joden, zo stelt Galthung. En 20% van alle universiteiten in de VS is Joods, net als 70% van alle professoren. En dan nog dit: het was de Joodse invloed die uiteindelijk leidde tot Auschwitz."

4 mei

'Harm Janssen' schrijft aan Christenen Voor Israel een lange en beledigende e-mail. Hieronder slechts enkele citaten uit het bericht: "Vandaag is het een feestdag. Een feestdag, omdat namelijk 6 miljoen Joden door de gaskamers van Adolf Hitler de afgrond zijn ingegaan. Dat vieren wij hier. Dan vieren we morgen dus ook de bevrijding. Dan zijn we namelijk vrij van die 6 miljoen Joden, die nog steeds menen dat zij het volk van God zijn en dat ons doen laten geloven."(...) "Dat wat in de WOII gebeurde was gewoon een afrekening binnen het Joodse circuit. Daar hebben de heidenen nooit wat mee te maken gehad. Immers Adolf Hitler was buiten het feit, dat hij een Ariër was ook een Jood. Het is bet er om dat zootje maar te zien afslachten. Dat lijkt me beter zo."

8 mei

Bezoeker van de CIDI-website stuurt via het meldingsformulier het volgende bericht naar aanleiding van de gebeurtenissen rond de 4 mei-herdenking in Vorden: "Ik erger me daarom gruwelijk aan de haatdragende Jood Loonstein, die denkt het alleenrecht op de herdenking te hebben. Op deze wijze ga ik Joden haten..." De actie van één Joods persoon toedichten aan alle Joden, en om deze reden alle Joden gaan haten, ziet CIDI als antisemitisch. Onder het kopje Herdenking meer over dit onderwerp.

HERDENKING

Tijdens de nationale dodenherdenking op de Dam in Amsterdam wilde het Nationaal Comité 4 en 5 mei een jongen een gedicht laten voordragen over zijn oudoom, die in de Tweede Wereldoorlog meevocht in de Waffen-SS. CIDI verzocht het comité met klem dit te heroverwegen, omdat er op deze manier bij de herdenking geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen daders en slachtoffers van het Nazi-regime. De voordracht is uiteindelijk afgeblazen, maar intussen ontving CIDI naar aanleiding hiervan, naast positieve mails, ook 8 antisemitische e-mails. Een bloemlezing hieruit:

1. "Het spijt mij elke keer weer als ik zie dat de joodse gemeenschap niet de gave heeft om nu de weg van de verbinding te zoeken. Elke keer weer in de rol van slachtoffer kruipen is niet van deze tijd. Dit ook gezien de vreselijke daden die het leger van Israël keer op keer sinds de tweede oorlog heeft laten zien. Niet veel beter dan hun eigen beulen. ..."
2. "U ben van slachtoffer, daders geworden. Nou, daar wil ik als Jood niet bij horen. Dat Joden niet gelieft zijn en waarschijnlijk ook nooit zullen worden is geheel en al te danken aan deze narcistische en exhibitionistische mentaliteit..."
3. "...Nee, deze move, en de ziekelijke hang naar het uit de kast trekken van holocaust lijken, elke keer als er ook maar iets verkeerd wordt gezegd, zorgt ervoor dat mijn dunk van jullie groepje ondertussen beneden peil is gezakt. (...) Jullie hebben niets, maar dan ook niets geleerd van het eigen verleden..."
4. "Als jullie onverhoopt over een paar eeuwen weer het brandpunt van aandacht zijn voor een dictatortje met te grote schoenen en rare ideeën, denk dan terug aan dit soort momenten. Denk dan terug aan het feit dat het jullie eigen schuld is dat niemand de andere kant van het verhaal kent, doordat jullie zelf censuur hebben toegepast om te voorkomen dat de "Duitse" kant van het verhaal (hoe fout die ook is) verteld werd."
5. "Het is jullie ook dit jaar weer gelukt om het nieuws te halen en de zielige jood uit te hangen. (...) En waarom, om het jaarlijkse "De Joden zijn zielig" festijn? Gelukkig zijn er steeds meer Nederlanders die net als ik van jullie walgen... (...) Wat is het verschil tussen wat er tussen 1933 & 1945 in Duitsland gebeurde en de deportaties en slachtingen op de Palestijnen in gestolen gebied nu."
6. "Jaar in jaar uit Joden dit Joden dat, jullie zorgen er zelf voor dat men jullie uitkotst"
7. "U heeft niet het alleen recht op herdenking. Meer mensen hebben vanuit meerdere redenen behoefte aan de herdenking van de gebeurtenissen in wo2... Ik vind u een zeer haatdragend

volkje wat puur aan het eigenbelang en het eigen gevoel denkt...Uw daden door de loop der geschiedenis zijn zeker niet onschuldig te noemen , omdat uw volk zo hard te lijden heeft gehad in de tweede wereldoorlog, wat natuurlijk een feit is wat niemand durft en kan ontkennen. maar dit is nog altijd nederland en niet Israel.."

8. En tenslotte het 'alternatieve gedicht' voor dodenherdenking vol klassiek-christelijk antisemitische clichés dat een mailer aan CIDI stuurde:

"SHOAH

wat ben je vreemd, Jood! / zo sluw en veel te slim voor ons.

je ruikt ook anders, / je bent hier niet geboren; / waar zou je eigenlijk moeten horen?

je vindt je kracht in J-h en de Thora, / dat is een weg die wij niet willen, Jood!

jullie sloegen hem op Golgotha / tot bloedens toe, / tot hij bezweek en stikte / aan het kruis.

de beulen, in hun kille haat / te doden / tot schier de laatste jodenmens

de adem stopte en daarna..... / niets geweten!

geen tijd genoeg / om kreten te verstommen

van zoveel doodsangst in de hel / van Sobibor en andere oorden.

Gebroken echo / uit een ver verleden: / 'vergeef het hen, / ze weten wat ze doen'.

1.1.3. Schriftelijke uitingen: twitter

Het plaatsen van antisemitische tweets wordt steeds populairder. Het is een gemakkelijke manier om een boodschap op vaak anonieme wijze te verspreiden. Op Twitter worden dagelijks grote hoeveelheden antisemitische berichten geplaatst. **Alleen tweets die bij CIDI zijn gemeld worden geregistreerd.** De meeste twitteraars die bij CIDI worden gemeld zijn veelplegers: twitteraars die bij herhaling antisemitische content plaatsen, meestal het hele jaar door. Alle antisemitische tweets die worden verstuurd vanaf één account worden als één incident geteld. **In 2012 werden er in totaal 18 incidenten met antisemitische tweets gemeld.**

Tegen een aantal veelplegers heeft CIDI aangifte gedaan, maar anders dan andere sociale media stelt Twitter zich bijzonder oncoöperatief op als het gaat om het opsporen van daders. Hier komt slechts langzaam verandering in, vooral door een test case die in Frankrijk wordt uitgevochten. Een Joodse studentenorganisatie heeft daar een rechtszaak aangespannen tegen Twitter zelf. De studenten eisten de namen en adresgegevens van de twitteraars die via de hashtag *#un bon juif* een groot aantal grof antisemitische berichten twitterden. De Parijse rechtbank oordeelde dat Twitter inderdaad de identiteit moest onthullen van de verzenders van een aantal racistische en antisemitische tweets. Daarop maakte Twitter eerst de tweets onzichtbaar, maar alleen voor gebruikers in Frankrijk: na een tweede zaak verwijderde Twitter de racistische berichten, maar het bedrijf weigert vooralsnog de gegevens vrij te geven aan justitie. Deze zaak loopt nog steeds.

VEELTWEETERS

Heel 2012

Twitteraar @ Ayrton_FR1908 tweet bij herhaling antisemitische uitingen, meestal in de vorm van gescheld, zoals: "En nu afhaken, joods gezwelletje haha. W.A.N.K.E.R.T.", "Kanker Nederlandse Joden Bond!!", "joods gezwel =)" etc.

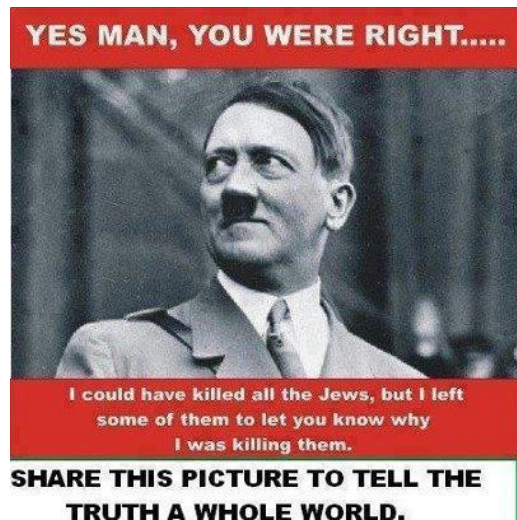
Vanaf september

"M. Chtatou" tweet onder meer: "Hij spreekt gewoon de waarheid. Joodse volk is de as van het kwaad. Simpel. Lees de Talmoed maar. Dan zal je t snappen. Rotzooi" en "je moet gewoon je kanker bekkie houden. Dit kut ouders van je zijn het resultaat van incest. Vuile jood."

Vanaf september

Het account @bekschijten tweet doorgaans beledigingen aan het adres van 'Zionisten', die in zijn antisemitische uitingen echter uitwisselbaar zijn met 'Joden', die volgens hem schuldig zijn aan de Holocaust. Die laatste ontkent hij overigens tegelijkertijd: (tegen een door hem als Joods geïdentificeerde tweep): "Voorts is BIZAR dat de Zionisten de bedenkers & financiers vn de Totaaloplossing van 't Jodenvraagstuk zijn, (...) reken uit je winst schuld" en: "Vertel eens @.. met je rechtsgeleerdheid wat de straf is voor holocaustfraude. Je weet wel de leugen van zes miljoen" en: "dat is de agenda der Zionisten. De Zionisten zijn ook schuldig aan WOII en de shoa".

Heel 2012

@DHC_Music (een gelijkkluidend label publiceert overigens op internet raps met soms antisemitische inhoud) bericht onder de hashtag #FreePalestina veel over het conflict tussen Israel en de Palestijnen en gaat hierbij over de schreef door Nazi-Duitsland en Israel aan elkaar gelijk te stellen. Bijvoorbeeld: "Wat Hitler bij de Joden heeft gedaan, doet Israel dat NU bij de Palestijnen, zie gelijkwaardig!" – met link naar een fotomontage.

In andere tweets spreekt deze twitteraar juist weer lovend over Hitler: "#Respect Hitler heeft gelijk, zie wat hij vroeger had gezegd en het klopt ook! #Gaza #FreePalestina" met daarbij de afbeelding hiernaast.

Heel 2012

Het account @PVVEmmen, dat niets van doen heeft met de PVV, maakt er een gewoonte van antisemitische tweets te posten. Een kleine greep: "De #VVD dient als partij verboden te worden omdat ze feitelijk geregeerd word door de extremisitische Joodse lobby", "Ik denk dat het geen verkeerde mening is, om in Nederland paramilitaire milities op te richten, zodat we de Joodse lobby kunnen verdrijven."

Heel 2012

Het account @hitlerfeiten lijkt speciaal te zijn opgericht voor het tweeten van antisemitische uitingen, als: "De joden verspreidde zich als virussen dus hitler deed er iets aan", "Joden waren erg egoïstische mensen", "#MyFavoriteMovieQuote kill all the jews", "De joden zijn nog steeds verantwoordelijk voor de economische crisis, weg met hun" etc.

Heel 2012

@Jodenfeiten (hiernaast de profielfoto) vertoont grote gelijkenis met het account hierboven, maar dit wil niet zeggen dat het account van dezelfde persoon is: IETS-feiten is een populaire twitternaam. Een paar 'grappige' voorbeelden uit april: "Hoelang blijft een Joods meisje een maagd? Zolang ze sneller kan lopen dan haar vader en haar broers", "Als je niet retweet en ons niet volgt ben je een JOOD #JodenFeiten", "Wat is het verschil tussen een jood en een trampoline? Bij een trampoline moet je je schoenen uit doen", "Wat is een Jood in een vuilnis wagen? Een egoïst, er kunnen er veel meer in".

November 2012

@jodenlijst was voornamelijk actief in de maand november, met o.a. de volgende tweet: "Zionistische joden zijn het grootste denkbare tuig".

Geschorst:

@Het4DeRijk Dit account is door Twitter 'suspended' ofwel geschorst. Het tweette o.a.: "Wellicht kunnen we van de Islam leren met hun 0% rente en speculeer verbod wat ook het einde is van het **Joden** geld spel", "**Joden** liegen alles aan elkaar vast!!" etc.

Hele jaar:

'Robin Versluis' tweet: "Alle joden aan het gasss hamas hamas", "Hier mag nog wel alle joden aan het gas gedraait worden!! Volgende week niet meer in het homee:(!!! #hamas"

Heel 2012

De houder van het account **@AntiJood** produceert tweets als: "israel kopieert gedrag Hitler en vertoont trekjes nieuw nazi regime", "Stop het nieuwe nazi rijk in isreal" plus tweets over 'Joden' (tijdens een wedstrijd van Ajax) die scheidsrechters omkopen etc.

Hashtag

Geen account maar een hashtag: Het verschijnsel 'de Yoloocaust' begon als facebookgroep en is intussen ook te vinden als hashtag op Twitter en op Tumbler. Op Twitter zijn er nu meer dan 10 Yoloocaust-twitteraars. De groep op Facebook maakt van de Shoah een parodie door het plaatsen van 'absurde' plaatjes en opmerkingen. Hitler knuffelt op één van de afbeeldingen met Anne Frank, op een ander plaatje staat Anne Frank, schaars gekleed, dansend voor een spiegel. In de disclaimer staat: "*Anne Frankly, it may be rude offensive and inappropriate.*"

Het overschrijden van 'fatsoensgrenzen' ten opzichte van één groep slaat over op andere groepen. Zo wordt niet alleen de Shoah gebagatelliseerd, maar wordt ook opgeroepen om gekleurde personen af te schieten: "*POP POP POP Watchin' niggaz drop*". Op 22 augustus heeft Facebook, dat aanzienlijk beter meewerkt tegen discriminatoire uitingen dan Twitter, de pagina uit de lucht gehaald.

INCIDENTELE TWEETERS

2012

TrotseKoerd produceert tweets als: "had hitler maar ALLE JOODEN VERMOORD !!"

30 oktober

@Vrijheidsstrijder tweet: "die man (Moszkowicz) heeft genoeg geld om nooit meer te hoeven werken. Joden en geld gaan goed samen #geslaagdhuwelijk"

December

@_Fessiaa tweet: heelvaak eruit gestuurd omdat ik een jood voor me uitscheld (een israelier dus jood)"

4 december

@AliDevrim_ tweet: "Je komt niet zomaar hier de straat heeft code, FREE PALESTINA ik ga hitler op die joden"

6 december

@LovesNesrinx "**@xlaaura**: Sla ze op hun neus zo hard als het maar kan want het leven duurt maar even alle joden aan het gas."

29 april

@liviamekkelholt: "TERINGJODEN, IK GUN JULLIE ALLEEN DIE FOCKING GASKAMERRR!!"
CC: #justitie #politie#aangifte

1.1.4. Het maatschappelijk domein

Deze categorie omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in het maatschappelijk domein. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden of uitingen in de media (anders dan als nieuws in verslagen en nieuwsberichten). Deze uitingen zijn niet gericht tegen specifieke melders, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. Ook uitingen op internet behoren hiertoe; die worden echter niet door CIDI geteld. Cijfers van MDI en een bespreking van de omgang met dergelijke uitingen vindt u in hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Alles bij elkaar telde CIDI in de categorie Maatschappelijk domein 19 incidenten in 2012, tegen 13 in 2011.

Sport

Op het gebied van sport noteerde CIDI 13 incidenten in 2012, een forse stijging ten opzichte van 2011 met 5 incidenten. In de meeste gevallen gaat het om spreekkoren bij betaald voetbal, maar ook in amateursport deden zich incidenten voor. Ook het aandeel van sportincidenten op het totale aantal - 10% in 2012 tegen 4% in 2011 - is in 2012 gegroeid. Dit kan een weerspiegeling zijn van het feit dat incidenten in de sport in 2012 meer in de aandacht stonden, waardoor mogelijk de meldingsbereidheid steeg.

12 maart

Tijdens een wedstrijd tegen een Joods amateurvoetbalteam wordt een jongen van Marokkaanse afkomst uit het veld gestuurd na een grove overtreding, waardoor een Joodse speler is geblesseerd. Een vriendin van een van de Joodse voetballers gaat ijs halen voor de geblesseerde speler. Op de gang komt ze de van het veld gestuurde jongen tegen, die zegt 'moet je een klap kankerjood'.

18 maart

Tijdens de wedstrijd van 18 maart tegen AJAX spoorde de veiligheidsorganisatie van ADO Den Haag met nieuwe apparatuur, die het gemakkelijker maakt te identificeren wie iets roept, zeventien personen op die zich misdroegen. Deze 'fans' mogen minimaal 5 jaar niet meer het Kyocera stadion in Den Haag betreden. Ze hadden onder meer geroepen: ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas'. Twee supporters hadden ook voorwerpen op het veld gegooid. Zij kregen een stadionverbod opgelegd van 10 jaar. Deze aanpak maakt deel uit van de strijd die ADO voert tegen spreekkoren, verklaarde de club.

25 maart

Twee 'supporters' van PSV zingen tijdens het betreden van de Amsterdam Arena "Hamas, Hamas, Joden aan het gas" en "Mijn vader zat bij de commando's, mijn moeder zat bij de SS, samen verbranden zij Joden, want Joden die branden het best." Beide personen zijn hiervoor veroordeeld; zie ook Justitie.

29 april

Tijdens de wedstrijd tussen FC Twente en Ajax op 29 april in de Grolsch Veste maakten Twente-fans zich schuldig aan kwetsende spreekkoren, hoogstwaarschijnlijk "het Hamaslied".

4 mei

Melder hoort dat er tijdens dodenherdenking op de sportvereniging van zijn kind wordt geroepen dat 'de Nazi's niet 6 miljoen Joden hadden moeten vergassen, maar alle Joden.' Het bestuur geeft geen gehoor aan zijn klacht hierover.

4 mei

De zoon van melder is onderdeel van het lokale honkbalteam in de provincie Noord-Holland. Op 4 mei vraagt melder aan de trainer of om 20.00 uur de training kan worden onderbroken voor een minuut stilte. De trainer zegt nee; op hetzelfde moment roept de zoon van de trainer dat 'ze niet 6 miljoen joden hadden moeten vergassen maar alle Joden'.

30 juli

De kinderen van meldster zwemmen in een zwembad in Amstelveen en arriveren daar te vroeg. Een groepje andere zwemmers heeft last van de kinderen en krijgt een conflict met meldster, de moeder van de kinderen. Een van de andere zwemmers zegt: "Ik ga je kapot maken, ik ken die joodse streken wel want ik ken heel veel joodse mensen." Twee andere vrouwen beginnen meldster te duwen; een man die de ruziënde vrouwen probeert tegen te houden wordt geschopt. Uit angst om uit te glijden trapt meldster op haar beurt één van de vrouwen. Het zwembad heeft beelden van het incident en stelt een onderzoek in naar het incident.

5 augustus

Tijdens de wedstrijd Ajax - PSV hebben voetbalsupporters de leus " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" geroepen. Zij worden hiervoor beboet.

29 september

Tijdens de wedstrijd Feyenoord NEC wordt na elk doelpunt luid en duidelijk het 'Jodenjachtlied' gezongen. Lex Immers scoort tijdens deze wedstrijd drie keer.

26 oktober

Na de gewonnen thuiswedstrijd tegen FC Groningen (1-0) heffen FC Utrecht-supporters in het supportershome kwetsende spreekwoorden en liedjes aan; met dit laatste zou volkszanger Danny Temming hebben meegedaan. Hij ontkent dit: "Die liedjes van Frans Bauer en Tina Turner zing ik al jaren. Dat sommige FC Utrecht-fans daar eigen teksten op hebben gemaakt, daar kan ik toch niets aan doen? Bij het liedje Ons geluk van Frans Bauer hoef ik alleen maar de eerste zin aan te heffen en dan gaat de hele zaal die eigengemaakte tekst zingen." Algemeen directeur Wilko van Schaik van Utrecht is niet blij met het incident.

30 oktober

Een 'supporter' van de club Feyenoord krijgt een boete van 750 euro, omdat hij "kankerjoden" naar de spelersbus van Ajax heeft geroepen.

26 september

In een bekerduel tussen Ajax en FC Utrecht roepen honderden fans "Hamas, Hamas, Joden aan het gas". Het roepen gaat zo ver dat de scheidsrechter besluit de wedstrijd enige minuten stil te leggen. De KNVB straft FC Utrecht voor het gooien van vuurwerk, het betreden van het veld door een supporter, en de kwetsende en antisemitische spreekwoorden samen met een boete van 15.000 euro.

12 december

Melding bij Meldpunt discriminatie Amsterdam: Op de voetbalclub AFC Amsterdam werd een twaalfjarige jongen uitgemaakt voor "rotjood" door een clubgenoot, op de dag dat hij deelnam aan de clubactiviteit ter gelegenheid van de dood van de grensrechter uit Almere.

1.1.4. Het maatschappelijk domein: demonstraties

CIDI telde in 2012 één antisemitisch incident tijdens demonstraties, in 2011 geen enkel.

Extreemrechtse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet geteld als daarbij geen *specifiek antisemitische* leuzen worden gemeld. Hetzelfde geldt voor de vele extreemrechtse symbolen, vooral hakenkruisen, die op allerlei plaatsen in Nederland worden gekrast en geklad. Hoewel die juridisch gezien antisemitische uitingen zijn, telt CIDI hakenkruisen alleen als er andere uitingen bij staan tegen Joden. In alle andere gevallen is lang niet altijd duidelijk of de daders aan het hakenkruis enige (neonazistische) betekenis hechten. Omgekeerd is het lang niet altijd zeker of het om extreemrechtse daders gaat als een hakenkruisbekladding heel duidelijk is bedoeld als een belediging tegen Joden (zie 'bekladdingen' voor die laatste gevallen).

16 september

Op het museumplein is een demonstratie georganiseerd tegen de film 'Innocence of Muslims.' Tijdens de demonstratie wordt onder andere "'khaybar ya yahud,'" geroepen, een verwijzing naar de Arabische pogromkreet die betekent 'Joden onthoudt Khaybar, het leger van Mohammed komt terug.'

1.1.4. Het maatschappelijk domein: Media

'De media' kunnen een bron van ergernis zijn, vooral waar het gaat over onderwerpen als Joden en Israël waarbij men emotioneel betrokken is. Maar lang niet alles waar Joden zich aan ergeren is daarmee ook antisemitisch. Ook als er sprake is van (al dan niet vermeende) eenzijdigheid of als onjuiste berichtgeving antisemitische reacties wekt, is daarmee de berichtgeving zelf niet per se antisemitisch.

Behalve 'dader'; kan een medium een podium zijn voor antisemitische uitingen. Soms ook is het slechts de boodschapper, die zijn werk doet door antisemitische voorvallen te rapporteren.

CIDI telde in 2012 4 incidenten in deze categorie, tegen 3 in 2011. In 2012 waren er, anders dan in 2011, geen incidenten met media als 'dader'.

7 augustus

In een column in HP/de Tijd meldt Mark Traa dat lijststaanvoerder Johan Oldenkamp van de Soeverein Onafhankelijke Pioniers Nederland (SOPN, een politieke partij die deelnam aan de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september) op zijn website Pateo.nl onder meer schrijft: "In Nederland worden op 4 mei alle mensen herdacht die in 1945 of de jaren ervoor hun leven hebben gelaten in de strijd tegen de Nazi's. *Nazi* verwijst daarbij helemaal niet naar het Duitse *Nationalsozialismus*, wat velen ten onrechte menen, maar naar Nationaal *Zionisme*. Het zijn de verborgen zionisten geweest die deze oorlog, en alle andere oorlogen van de laatste eeuwen, op hun geweten hebben. Voor deze fascistische zionisten zijn de gelovers in het Jodanisme slechts pionnetjes in hun megalomane machtsspel. Zowel het aanzetten tot het discrimineren van Joodse mensen als het te onpas roepen van antisemitisme komt uit de hoek van deze racistische zionisten." Partijvoorzitter Anton Teuben blijkt de oprichter van de website Niburu.nl, die vol staat met complottheorieën en antisemitische en holocaustontkennende teksten en video's. De partij behaalde geen zetels in september.

8 september

Parlementariër Dion Graus van de PVV zegt in een uitzending van TV Limburg dat Joden "dieren martelen, zogenaamd onder het mom van vrijheid van geloof." In dit geval is TV Limburg niet de dader, maar degene die rapporteert. De Joodse Gemeente Maastricht doet aangifte tegen Graus.

21 november

Melder ziet in regionaal dagblad BN DeStem een artikel met als kop: "Getuigen krijgen een jodenfooï." Advocaat Henk van Asselt wordt geciteerd in het artikel: "Advocaten vinden dat 'belachelijk weinig'. 'Ik vind het ronduit een jodenfooï', foetert de Roosendaalse strafpleiter Henk van Asselt." De term 'jodenfooï' is een antisemitisch cliché. Hier wordt het echter niet gezegd door de krant, maar door degene die wordt geciteerd.

NRC

Op de website van kwaliteitskrant NRC Handelsblad staat: "Oorlog is lucratief voor rijke joden/amerikanen in wapen- en oliehandel." Na verzoek van een melder om deze reactie te verwijderen, wordt aanvankelijk de reactie van melder verwijderd in plaats van de antisemitische opmerking. NRC herstelt deze fout echter spoedig.

1.1.4. Het maatschappelijk domein: boeken, films, exposities, theater

CIDI telde 1 incident in deze categorie in 2012, tegen 5 in 2011.

4 oktober

Een bezoeker van de voorstelling *DE VERLEIDERS: de casanova's van de vastgoedfraude*, meldt dat dit toneelstuk uitzonderlijk vaak de Joodse achtergrond benadrukt van een van de fraudeurs, hoewel dit niet functioneel is. Volgens melder wordt dit "zeker 5 keer" benadrukt en wordt de 'Jood' in dit toneelstuk als sjacheraar getypeerd - ook vaker dan in het boek *De Vastgoedfraude*, waarvan het stuk een bewerking is door George van Houts. Op de achtergrond van de andere personages wordt niet één keer ingegaan.

1.2 INTERNET

CIDI telt geen meldingen van antisemitisme op internet maar werkt samen met het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) voor het verwijderen van uitingen waarover wij klachten ontvangen. Een voorbeeld hiervan uit 2012 is de website NuJij.nl, waar vaak antisemitische reacties op nieuwsartikelen staan. De redactie werkt, na melding, goed mee met verwijdering. Verder heeft CIDI een actieve rol gespeeld in het verwijderen van het Mamjo-forum. Op dit forum stond naast antisemitische reacties een valse informatie over Anne Frank. Wanneer beheerders van een site antisemitische uiting willens en wetens laten staan of die zelf plaatsen, doet CIDI in enkele gevallen ook aangifte: zie hiervoor het hoofdstuk Justitie.

MDI verzamelt meldingen over alle soorten discriminatie op internet, waaronder antisemitisme. In het jaarverslag van het MDI staat dat in 2012 Antisemitisme & Holocaustontkenning opnieuw de meest gemelde categorie is: 28% van alle meldingen gingen hierover. MDI merkt op dat dit zeer merkwaardig is gezien de geringe omvang van de Joodse gemeenschap in Nederland. Verder merkt de internetwaakhond op dat antisemitisme mainstream begint te worden, aangejaagd door internet. Ook een algemene verharding is waarneembaar; er wordt vaker online opgeroepen tot haat en geweld.

2. Politie en Justitie

In de jaarlijkse Monitor Antisemitische Incidenten in Nederland bericht CIDI, behalve over de incidenten, ook over de juridische afwikkeling van aangiftes die door CIDI zijn gedaan en over zaken die op deze afwikkeling van invloed kunnen zijn.

De bestrijding van antisemitisme mag niet worden overgelaten aan Justitie alleen, maar goed en zichtbaar optreden van politie en justitie is een belangrijk signaal naar (potentiële) daders dat zulke uitwassen niet worden geaccepteerd. Goed en zichtbaar optreden is echter zeker zo belangrijk voor rechtstreekse slachtoffers en leden van de getroffen groep én voor de maatschappij als geheel. Vooral grootschalige en zeer publieke incidenten (bijvoorbeeld voor een televisiecamera) wekken een gevoel van maatschappelijke onveiligheid als daartegen onvoldoende (zichtbaar) wordt opgetreden.

1. Politie

Net als in eerdere jaren hebben melders zeer wisselende ervaringen met het doen van aangifte. De één is vol lof over de behulpzaamheid en meelevendheid van de afhandelende agent; een ander voelt zich niet serieus genomen door een agent die hem aanraadt om geen aangifte te doen of op eigen initiatief slechts een melding optekent; en een enkeling voelt zich door de politie opnieuw geschoffeerd. Politie agenten zijn ook gewoon mensen, waardoor de onderlinge ervaringen verschillen.

De onduidelijkheid die nog steeds heerst over het registreren van aangiftes heeft ook gevolgen voor mensen die aangifte komen doen. De politie weet in sommige gevallen zelf niet of antisemitisme moet worden benoemd als discriminatie op grond van 'levensovertuiging', 'godsdienst' of zelfs ras. Een agent vraagt aan een melder: "Voelt u zich nu gediscrimineerd op basis van uw geloof, of door uw ras?" Melder is zo boos over deze vraag dat hij zegt nooit meer aangifte te zullen doen, terwijl uitschelden op straat hem vaker overkomt

Ten slotte wordt bij melders waarbij het opsporen van een dader lastig lijkt, vaak aangestuurd op het doen van een melding in plaats van een aangifte. Soms maken agenten ongevraagd een melding indien het slachtoffer niet nadrukkelijk verzoekt om aangifte te doen. Hierdoor kunnen incidenten uit de statistieken verdwijnen.

2. Juridisch

De veroordeling voor het plaatsten van de Auschwitz-cartoon op de website van de AEL houdt in hoger beroep stand. Daarmee wordt de uitspraak definitief: de AEL moet een boete betalen van 2500 euro boete, waarvan 1500 voorwaardelijk.

De buurman (p.7) die antisemitische uitingen deed is een beschikkingsvoorstel gedaan door de politie in de vorm van een geldboete van 250€, die hij inmiddels heeft betaald.

De buurman (p.8) die schreeuwde en dreigde is gedagvaard wegens groepsbelediging. Bedreiging was niet bewijsbaar. Er is nog geen zittingsdatum bekend.

In 2011 wordt een holocaustoverlevende op internet zwart gemaakt met naar het oordeel van CIDI onder meer antisemitische uitspraken, bijvoorbeeld dat alle Joodse kinderen 'medische rampgevallen' zijn met een 'afwijking'. Haar aangifte wordt door het OM geseponneerd. Meldster voelt zich zo geïntimideerd door de dader, dat zij geen artikel 12-procedure wil starten. Een zaak tegen de jongen die voor een televisiecamera de Hitlergroet bracht naar een rabbijn bleef lang liggen bij het OM. Daarop vroeg de rabbijn een gesprek met de jongen, waarin zij afspraken dat de jongen met de rabbijn het westerborkpad gaat bewandelen. Daarna is de zaak geseponneerd.

Twee beruchte veelmailers zijn veroordeeld voor groepsbelediging van Joden. Eén veelmailer is dit jaar veroordeeld voor een boete van 300€. Een andere veelmailer is dit jaar in hoger beroep veroordeeld tot een taakstraf van 100 uur, te vervangen door 50 dagen hechtenis en een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf van twee weken met een proeftijd van twee jaar. Daarnaast moet de man 250€ schadevergoeding betalen.

Voor het roepen van antisemitische leuzen bij de voetbalwedstrijd Ajax-PSV zijn twee mannen door de politierechter veroordeeld tot elk 80 uur werkstraf waarvan 40 voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar. Een supporter van Feyenoord die "KKjoden" naar de spelersbus van Ajax heeft geroepen werd een transactie aangeboden van 750€. Verdachte heeft niet betaald. De rechter heeft 30 uur voorwaardelijke werkstraf opgelegd.

Een man is op 8 juni 2012 door de rechtbank Maastricht veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van 18 weken voor een groot aantal strafbare feiten, waaronder het brengen van de Hitlergroet en het roepen van "Sieg Heil."

De zaak tegen de jongen die op POWned antisemitische uitlatingen deed is geseponeerd; de jongen bleek zwakbegaafd en enigszins verward.

Aangifte

CIDI heeft dit jaar meerdere aangiftes gedaan.

3. Aanbevelingen

POLITIE EN JUSTITIE

- Voorstellen die maken dat opzettelijke belediging niet langer strafbaar is, maken onbedoeld de weg vrij voor een slechter leefklimaat van minderheden in dit land, zeker van ook Joden, en dienen te worden verworpen.
- Antisemitische spreekkoren, zoals het ' Hamas-' en het 'Jodenjachtlied', moeten actief worden bestreden door Justitie, voetbalclubs en de KNVB:
  - Justitie kan effectiever optreden door vaker stadionverboden met meldingsplicht te eisen. Daders die zich bij aanvang van wedstrijden elders moeten melden, wordt het zo bijna onmogelijk gemaakt om toch het verboden stadion binnen te glippen.
  - De KNVB en clubs kunnen een actievere rol spelen: het installeren van speciale geluidsapparatuur om leiders van spreekkoren te identificeren, zoals bij ADO Den Haag, kan als 'good practice' gelden in de strijd tegen voetbalkoren en kan door de KNVB sterk worden aangeraden (zo niet verplicht).
  - Tenslotte ligt er een nadrukkelijk verzoek bij Ajax om 'pro-Joodse' spreekkoren aan te pakken. Ook al zijn antisemitische spreekkoren nooit een legitieme reactie op wat ook, supporters die onder de vlag van 'Joods zijn' anderen uitschelden werken zulke spreekkoren in de hand. Gesprekken tussen de clubs, supporters en voetballers, directe verzoeken door voetballers zelf en strengere huisregels waarin opgenomen dat ook pro-Joodse spreekkoren onwenselijk zijn en beboet zullen worden, kunnen bijdragen aan vermindering van spreekkoren.
  - De mogelijkheid voor voetballers om het veld te verlaten bij spreekkoren dient te worden onderzocht.
- Bij vergelijkbare acties tegen gebouwen (bekladding/vandalisme tegen synagoges, moskeeën) in eenzelfde periode, ook als die in verschillende plaatsen worden uitgevoerd, is het opsporen en nagaan van motieven van en eventuele communicatie/verbanden tussen daders van extra belang. In tijden waarin dergelijke acties te verwachten zijn, dienen gerichte opsporingsmethodes te worden ingezet zoals *undercover* agenten en cameratoezicht.
- Hoewel niet elke aangifte kan leiden tot vervolging, moet er iets gedaan worden aan de talloze gaten in het traject van aangifte bij politie, via het instellen van een opsporingsonderzoek, het voor de rechter brengen door het Openbaar Ministerie en een eventuele veroordeling. Door de vele lacunes is er geen zicht op effectiviteit en tempo van de justitiële aanpak van discriminatie.
- Het informeren van slachtoffers door de politie blijkt lang niet altijd te gebeuren. De plannen van minister Opstelten om het doen van aangiftes makkelijker te maken en structureel slachtoffers te informeren zijn bemoedigend.

INTERNET

- De verspreiding van (alle soorten) racistische haat via lezersreacties moet actief worden tegengegaan door het patrouilleren van de politie op het internet.
- Antisemitische berichten op Twitter dienen grondig te worden aangepakt. Op dit moment kunnen twitteraars geheel anoniem de meest verschrikkelijke berichten posten. CIDI dringt er bij Justitie op aan om actiever op te treden en zo nodig internationaal afspraken te maken waardoor Twitter wordt gedwongen IP-adressen te geven.
- Verantwoordelijke internetgebruikers op interactieve nieuwssites moeten zelf met een eenvoudige druk op de knop de sitebeheerder om verwijdering kunnen vragen van racistische of haatzaaiende reacties. Alle interactieve websites die lezersreacties toestaan, zouden zo'n knop moeten hebben.
- Het moet eindelijk mogelijk worden websites aan te pakken waar de eigenaar zelf racistische en haatverwekkende inhoud op plaatst (zoals Radio Islam en Stormfront), ook als die in het buitenland worden gehost, bijvoorbeeld door uploaders aan te pakken en via diplomatiek overleg.

- Justitie dient de mogelijkheden te onderzoeken voor actie in EU-verband, bijvoorbeeld door aansluiting bij het Duitse initiatief om in de VS aan te dringen op het verwijderen van nazisymbolen en ander verboden materiaal met een beroep op in de VS geldende regels tegen het opwekken van haat.
- Meer moderatoren zouden getraind moeten worden in het herkennen en verwijderen van racistische, antisemitische en Holocaustontkende berichten.
- Justitie dient de mogelijkheden te onderzoeken om antisemitische (en andere racistische) uitlatingen op Twitter te verwijderen. Nederland kan samenwerken met en leren van de Duitse en Franse aanpak van het tegengaan van haatberichten op Twitter. Beide landen hebben het voor elkaar gekregen om de zichtbaarheid van haat-uitingen te beperken.
- Het is van groot belang dat er een effectieve internetwaakhond bestaat die fungeert als meldpunt en alle vormen van discriminatie op het web monitort.

DIALOOG

- Dialoogprogramma's die zich richten op het tegengaan van antisemitisme en andere vormen van uitsluiting mogen zich niet beperken tot bijv. islamitische en joodse doelgroepen en ook niet tot jongeren. In het bijzonder onder ogenschijnlijk *mainstream* oudere autochtonen zijn (ook) daders te vinden. Voor deze groep verdienen interessante projecten over de geschiedenis van WO2 in hun eigen omgeving aanbeveling, die hen kunnen helpen met onverwerkte schuld- en haatgevoelens.
- De kleine omvang van de Joodse gemeenschap maakt de druk onevenredig groot voor Joden in Nederland om te participeren in dialoogprogramma's. Oplossingen met betrekking tot dialoog dienen rekening te houden met deze valkuil.

EDUCATIE

- Holocausteducatie op scholen is van groeiend belang. Daaraan moet meer en vooral anders aandacht worden besteed. Holocaustherdenking en –educatie moeten niet langer eenzijdig de overeenkomsten benadrukken tussen de Holocaust en 'andere erge dingen' in de wereld van nu. Er dient een duidelijk verschil te worden geleerd aan leerlingen tussen politieke opvattingen over Israël en vooroordelen ten over Joden. Het moet duidelijk zijn dat genocide fundamenteel anders is dan een politiek conflict waarbij slachtoffers vallen, hoe erg men dat ook vindt. Holocausteducatie mag in geen geval trachten leerlingen een schuldgevoel aan te praten en moet een duidelijk onderscheid maken tussen vergelijken en gelijkstellen.
- Holocausteducatie lijkt niet per definitie het geschikte middel om antisemitische vooroordelen bij leerlingen/ scholieren tegen te gaan. In het programma Onbevoegd Gezag van de NTR blijkt duidelijk dat leerlingen kennis hebben van de holocaust en het lot van Anne Frank. Het probleem is dat ze weten wat er is gebeurd en dat zij dit goedkeuren. CIDI roept daarom ook de politiek op om onderzoek te doen naar educatievormen die (antisemitische) vooroordelen tegen gaan. Daarnaast wordt opgeroepen tot het doen van een onderzoek naar antisemitische vooroordelen onder jongeren. Alleen zo ontstaat een duidelijk beeld van de aard en omvang van het probleem, en kan gemeten worden of oplossingen werken.
- Holocausteducatie en educatie in brede zin moet het empathisch vermogen van leerlingen ontwikkelen.
- De steeds verder 'algemeniserende' wijze waarop 4 mei wordt herdacht, werkt Holocaust-vergelijkingen in de hand en moet in dit licht opnieuw worden gezien. Het recente besluit van het Nationaal comité 4 en 5 mei om van 4 mei een dag van herdenking te maken en van 5 mei een dag van verzoening, en benadrukken dat het nationaal comité Nederlanders herdenkt tijdens plechtigheden, is een stap in de goede richting. Landelijke richtlijnen vanuit het 4 en 5 comité kunnen de 'algemenisering' en onduidelijkheid nog beter tegengaan.

- Antisemitische vooroordelen zijn onder meer gestoeld op negatieve beeldvorming over Joden. Het is belangrijk dat binnen onderwijsinstellingen en opleidingsinstituten voor leraren aandacht wordt geschonken aan het herkennen en tegengaan van negatieve beeldvorming over concrete groepen.
- De inzet van rolmodellen om van binnenuit in een gemeenschap verandering teweeg brengen is raadzaam. Personen waar jongeren tegen opkijken kunnen waarschijnlijk invloed uitoefenen op bestaande vooroordelen.
- Grote projecten kunnen helpen antisemitisme en andere vormen van racisme tegen te gaan, mits zij mensen van alle leeftijden (inclusief autochtonen) bewust maken van hun eigen vooroordelen en uitsluitingsmechanismen helpen signaleren en tegengaan. Zulke projecten moeten bevorderen dat mensen elkaar behandelen als mens en niet als vertegenwoordiger van een groep. Zij moeten het besef aankweken dat niemand passief 'omstander' kan blijven bij gedrag dat schadelijk is voor de maatschappij. Deze projecten mogen in geen geval de deelnemers een schuldgevoel aanpraten en moeten eventueel bestaande schuldgevoelens bespreekbaar maken.
- Een grondige evaluatie van leermiddelen en methoden die worden gebruikt in vakken als Geschiedenis, Maatschappijleer, Internationalisering, Burgerschap en Wereldoriëntatie lijkt op zijn plaats. Ook bij sociaal-culturele activiteiten en inburgeringactiviteiten zou meer aandacht besteed moeten worden aan het vormen van een positieve identiteit, die niet alleen maar op religie stoelt.

Bijlagen

BIJLAGE I: DEFINITIE EN UITGANGSPUNTEN ANTISEMITISME

Definitie

De registratie van antisemitisme is complex. De zwaarte van de incidenten lopen sterk uiteen en de definitie van antisemitisme is niet voor een ieder gelijk. CIDI hanteert de volgende definitie van het begrip antisemitisme:

Het anders behandelen van Joden als persoon of als groep dan andere mensen of bevolkingsgroepen, in het bijzonder het zich vijandig opstellen ten opzichte van Joden op grond van vooroordelen.

Antisemitisme bestaat ook daar waar geen Joden zijn, daar waar zich geen Joden aandienen om haatgevoelens tegen te uiten. Zo wordt het woord 'Jood' gebruikt als scheldwoord. Joods zijn is iets negatiefs, iets wat fout, slecht of verachtelijk is. Ook dit is antisemitisme, ondanks dat er waarschijnlijk geen Jood direct bij betrokken is.

Uitgangspunten

Deze rapportage heeft de volgende uitgangspunten:

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en overige incidenten. Onder ernstig wordt verstaan: fysiek geweld, bedreiging met geweld en schending van monumenten en synagogen.
- Interpretatieverschillen over incidenten zijn mogelijk. Zo kan het een vraag zijn of iemand in een ruzie werkelijk antisemitisch wordt bejegend, of dat het slachtoffer de ruzie als antisemitisch interpreteert. CIDI verkiest in geval van twijfel voor niet opnemen, boven oneigenlijke discussies over het karakter van een opmerking.
- Regelmatige scheldpartijen tegen één en dezelfde persoon worden als één incident geteld. Dat geldt ook voor meerdere telefoontjes naar één en dezelfde persoon of instantie.
- Antisemitische uitlatingen gedaan op het internet worden niet opgenomen in de tellingen, omdat deze registratie door het Meldpunt Discriminatie Internet wordt gedaan.
- Bekladdingen worden alleen opgenomen, wanneer deze gecombineerd zijn met anti-Joodse uitlatingen of op Joodse gebouwen. Dit betekent dat hakenkruizen op viaducten, tunnels, e.d. niet worden geregistreerd.
- Het uitbrengen van de Hitlergroet wordt alleen geteld wanneer deze in de richting van een Joodse persoon of instelling of tijdens dodenherdenking of Bevrijdingsdag wordt gebracht
- Met een als Jood herkenbaar persoon worden personen bedoeld die een keppel dragen of anderszins door hun kleding als Jood herkenbaar zijn.
- Uitlatingen die anti-Israël zijn, hoe virulent ook, worden niet opgenomen. Beschuldigingen dat Israël mensenrechten schendt, de Palestijnen onderdrukt of oorlogsmisdaden pleegt, beschouwen wij als politieke uitingen. De grens wordt overschreden wanneer een directe verwijzing wordt gedaan naar het nazisme. Concreet: de uitlating 'Netanyahu moordenaar' wordt niet opgenomen, 'Adolf Netanyahu' wel. Op het moment dat het gehele Joodse volk verantwoordelijk wordt gehouden voor wat andere Joden of voor wat Israël doet, beschouwen wij echter wel als

antisemitisme. CIDI hanteert de – enigszins gewijzigde – door Peter Pulzer (Oxford University) onderstaande ontworpen toets.

Wanneer één of meerdere van onderstaande vragen met ja beantwoord worden, dan komt de persoon die de uitlating heeft gedaan in de gevarenzone en wordt de scheidslijn tussen anti-Israël gedrag en antisemitisme al snel overschreden.

Heeft de betrokken persoon die de uitlating deed:

- Niet alleen specifieke individuen of organisaties in Israël bekritiseerd, maar ook anonieme collectieven, zoals de Joodse lobby, de Joodse gemeenschap of de Joodse stem?
- De economische positie van Joden, betrokkenheid van Joden bij media of één van de andere zogenaamde Joodse eigenschappen benadrukt of overdreven?
- De Israelische regering vergeleken met nazisme en het optreden van het Israelische leger met de SS, Holocaust of genocide?
- Om boycots en sancties gevraagd die alleen tegen Israël gericht zijn, terwijl hij dat nog nooit heeft gedaan bij andere ernstige zaken in deze wereld?

Als het om beeldmateriaal gaat, dan luidt de aanvullende vraag:

Heeft de kunstenaar/tv-maker:

- De davidster gebruikt om Israël's militaire apparaat te identificeren?
- Met een keppeltje Israelische politici aangeduid?
- Swastika's gebruikt om de Israeli's of zionisten te identificeren?
- Israeli's of zionisten geportretteerd op een voor Joden karikaturale wijze?

Bij het analyseren van de e-mails is dit als volgt vertaald:

Joden/Israeli's/Israël worden omschreven als nazi's/met nazi-terminologie/symbolen

Joden/Israeli's enz zijn duivels/de bron van alle/allerlei kwaad/het kwaad zelf

Joden/Israeli's enz zijn uit op geld/rijk enz.: clichés over Joden en geld

E-mailer zegt nu wel allerlei lelijks over Joden/Israeli's enz, maar zijn ouders/familie hebben Joden geholpen, resp. zelf veel geleden, resp. e-mailer was altijd een vriend van Joden/Israeli's enz

Wat Joden/Israeli's enz doen is vergelijkbaar met/erger dan de Holocaust

Joden/Israeli's enz hadden allemaal dood ontmoeten/ zijn volkomen terecht vermoord / moeten alsnog allemaal dood / eigen schuld

Joden/Israeli's enz. moeten beter zijn dan anderen (maar zijn slechter) / hadden iets geleerd moeten hebben / hebben niets geleerd of juist slechts geleerd vanwege vervolging algemeen/Holocaust

Joden/Israeli's enz streven naar wereldheerschappij / hebben de wereld/VS/Europa/media enz. in hun macht

BIJLAGE II: DE INCIDENTEN IN CIJFERS EN TABELLEN

Tabel 1: Aantal incidenten naar soort, per invloedssfeer²³

'Real Life' uitingen	2008	2009	2010	2011	2012
Geweld	2	4	4	1	4
Bedreiging	3	6	1	3	2
Vernieling Joodse doelen	0	6	2	3	1
Bekladding Joodse doelen	2	3	5	6	3
Overige Vernielingen/Bekladdingen	7	16	10	13	10
Schelden	17	20	9	28	14
Telefoon	2	6	3	1	1
Totaal	33	61	34	55	35

Schriftelijke uitingen	2008	2009	2010	2011	2012
Brief fax flyer sticker	8	10	7	4	3
E-mails, tweets	30	50	47	18	41
Totaal	38	60	54	22	44

Omgeving	2008	2009	2010	2011	2012
Buren/buurt	3	9	10	11	8
School	8	9	7	5 ⁴	5
Werk	5	1	6	8	3
Totaal	16	19	23	24	16

Maatschappelijk domein	2008	2009	2010	2011	2012
Sport/overige koren	6	8	3	5	13
Media	7	7	7	3	4
Demo's	0	7	0	0	1
Extreemrechts	5				
Boeken ed.	2	2	3	5	1
Muziek	0	0	0	0	0
Totaal	20	24	13	12	19

² Niet bij enige invloedssfeer geteld: Overig, 1 incident 2008, 3 in 2009

³ Niet opgenomen in 2009, 2010 en 2011: gegevens Poldis en LBA

⁴ In feite 6; 1 serieuze bedreiging op een school geteld bij 'bedreigingen'

Tabel 2: Alle incidenten naar type

Column1	2008	2009	2010	2011	2012
Geweld	2	4	4[1]	1	4
Bedreiging	3	6	1	3	2
Vernieling synagoge, begraafplaats, monument	0	6	2	3	1
Bekladding synagoge, begraafplaats, monument	2	3	5	6	3
Overige vernielingen/bekladdingen	7	16	10	13	10
Schelden	17	20	9	28	14
Telefoon	2	6	3	1	1
Brieven, faxen, pamfletten, stickers	8	10	7	4	3
E-mails, tweets	30	50	47	18	41
Buren/buurt	3	9	10	11	8
School	8	9	7	5[2]	5
Werk	5	1	6	8	3
Sport	6	8	3	5	13
Media	7	7	7	3	4
Demonstraties	0	7	0	0	1
Extreemrechts - Hitlergroet, nazisymbolen[3]	5				
Boeken, Toneel, Films, Exposities	2	2	3	5	1
Muziek	0	0	0	0	0
Overig	1	3	0	-	0
TOTAAL	108	167	124	113	114